

Analýza rizik turistických zájezdů vybrané turistické destinace

Pavel Vlk

Bakalářská práce
2014

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta logistiky a krizového řízení

Ústav krizového řízení

akademický rok: 2013/2014

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Pavel Vlk**
Osobní číslo: **L11180**
Studijní program: **B3909 Procesní inženýrství**
Studijní obor: **Ovládání rizik**
Forma studia: **kombinovaná**

Téma práce: **Analýza rizik turistických zájezdů vybrané turistické destinace**

Zásady pro vypracování:

1. Zpracujte průzkum literárních pramenů souvisejících s cestovním ruchem a bezpečností.
2. Analyzujte bezpečnostní rizika turistických zájezdů do Egypta.
3. Na základě analýzy navrhněte doporučení pro zlepšení bezpečnosti turistických zájezdů.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

[1] HESKOVÁ, Marie. Cestovní ruch: pro vyšší odborné školy a vysoké školy. 2. upr. vyd. Praha: Fortuna, 2011, 216 s. ISBN 978-80-7373-107-6.

[2] PALATKOVÁ, M. Marketingová strategie cestovního ruchu. Praha: Grada, 2006. 341 s. ISBN 80-247-1014-5.

[3] BUZAN, Barry, WAEVER, Ole a WILDE, Jaap de. Bezpečnost: nový rámec pro analýzu. 1. vyd. Brno: Centrum strategických studií, 2005. 267 s. Současná teorie mezinárodních vztahů. ISBN 80-903333-6-2.

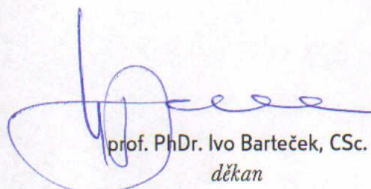
Další odborná literatura dle doporučení vedoucího bakalářské práce.

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Marek Tomašík, Ph.D.**
Ústav krizového řízení

Datum zadání bakalářské práce: **21. února 2014**

Termín odevzdání bakalářské práce: **9. května 2014**

V Uherském Hradišti dne 21. února 2014

prof. PhDr. Ivo Barteček, CSc.
děkan

doc. PhDr. Ferdinand Mazal, CSc.
ředitel ústavu

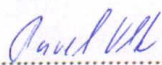
Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk bakalářské práce bude uložen v archivu Fakulty logistiky a krizového řízení Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval/a samostatně a použitou literaturu jsem citoval/a. V případě publikace výsledků budu uveden/a jako spoluautor/ka
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

V Uherském Hradišti dne 2.5.2014

.....
podpis studenta/ky

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce hodnotí rizika, která hrozí běžnému českému turistovi, který se rozhodne využít nabídky našich cestovních kanceláří a stráví dovolenou v Egyptě. Egypt nyní prochází složitým vnitropolitickým vývojem. Práce je rozdělena na dvě části - teoretickou a praktickou. V teoretické části jsou vysvětleny základní bezpečnostní pojmy a popsán vztah bezpečnosti a cestovního ruchu. V praktické části je představena destinace Egypt v obecné rovině a poté jsou analyzována možná rizika v této zemi. V závěru praktické části je pomocí dotazníku provedena analýza bezpečnosti Egypta jako turistické destinace, jak tuto bezpečnost vnímají cestovní kanceláře a jak jsou připraveny reagovat na zhoršení bezpečnostní situace v Egyptě.

Klíčová slova: bezpečnost, cestovní ruch, Egypt, riziko, destinace

ABSTRACT

This bachelor thesis evaluates the risks that can be potential for a common Czech tourist who decides to go on a package holiday to Egypt. Egypt is now going through difficult internal political developments. This thesis is divided into two parts- theoretical and practical. The theoretical part explains elementary security terms and defines the relation between security and travel industry. The practical part introduces Egypt as a tourist destination in general and then analyses the potential risks in this country. The conclusion of the practical part analyses Egypt in terms of the security as a tourist destination, it also deals with travel agencies and their awareness of the security and their possible reaction if the safety situation in Egypt worsens. This analysis was done by means of a questionnaire.

Keywords: security, travel industry, Egypt, risk, destination

Poděkování

Na tomto místě bych velmi rád poděkoval vedoucímu bakalářské práce Mgr. Markovi Tomašíkovi, Ph.D. za cenné rady v průběhu jejího zpracování. Nemenší poděkování patří mojí rodině za podporu, již se mi od ní během studia dostávalo.

Motto: *„Rizika existují, je třeba je mít pod kontrolou“*

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	10
1 VYMEZENÍ BEZPEČNOSTNÍCH POJMŮ	11
1.1 BEZPEČNOST	11
1.1.1 Druhy bezpečnosti	11
1.2 BEZPEČNOSTNÍ SITUACE	11
1.3 HROZBA.....	12
1.3.1 Rozdělení hrozeb	12
1.4 RIZIKO	12
1.5 CESTOVNÍ RUCH.....	13
1.5.1 Definice cestovního ruchu	13
1.5.2 Destinace cestovního ruchu	13
1.5.3 Rozvoj mezinárodního cestovního ruchu.....	13
2 VZTAH MEZI BEZPEČNOSTÍ A CESTOVNÍM RUCHEM.....	15
2.1 TERORISMUS A CESTOVNÍ RUCH	16
2.2 DŮSLEDKY POLITICKÉ NESTABILITY PRO CESTOVNÍ RUCH	16
2.3 KRIMINALITA A CESTOVNÍ RUCH.....	17
2.4 POSOUZENÍ BEZPEČNOSTI DESTINACE.....	17
2.4.1 Aplikace DROZD	19
II PRAKTICKÁ ČÁST	20
3 VYBRANÁ DESTINACE -EGYPT	21
3.1 OBECNÉ ÚDAJE.....	21
3.2 LOKALIZAČNÍ FAKTORY ROZVOJE A ROZMÍSTĚNÍ CESTOVNÍHO RUCHU V EGYPTĚ.....	22
3.2.1 Přírodní podmínky	22
3.2.2 Klimatické poměry	22
3.2.3 Biosféra	23
3.2.4 Historické památky a pamětihodnosti	23
3.2.5 Společenské podmínky a atraktivita.....	23
3.3 REALIZAČNÍ PŘEDPOKLADY CESTOVNÍHO RUCHU V EGYPTĚ	24
3.3.1 Materiálně - technické předpoklady	24
3.3.2 Komunikační předpoklady	24
3.4 SELEKTIVNÍ PŘEDPOKLADY ROZVOJE CESTOVNÍHO RUCHU V EGYPTĚ.....	25
3.4.1 Demografické faktory	25
3.4.2 Administrativní předpoklady	26
3.4.3 Celní a devizové předpisy	26
3.4.4 Politické faktory	26
3.4.5 Ekonomické faktory	27
4 ANALÝZA BEZPEČNOSTNÍCH RIZIK V EGYPTĚ	28
4.1 ANALÝZA RIZIK TURISTICKÉ DESTINACE EGYPT PODLE VYMEZENÍ KODAŇSKÉ ŠKOLY.....	28
4.1.1 Vojenský sektor bezpečnosti.....	28

4.1.2	Politický sektor bezpečnosti.....	30
4.1.3	Společenský sektor bezpečnosti	31
4.1.4	Ekonomický sektor bezpečnosti.....	32
4.1.5	Environmentální sektor bezpečnosti.....	32
4.1.6	Výsledek analýzy rizik turistické destinace Egypt.....	34
4.2	HODNOCENÍ BEZPEČNOSTI EGYPTA PODLE SVĚTOVÉHO INDEXU MÍRU GLOBAL PEACE INDEX ZA ROK 2013	35
4.3	SWOT ANALÝZA TURISTICKÉ DESTINACE EGYPT	36
5	DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ A ROZBOR	39
5.1	CÍL VÝZKUMU	39
5.2	METODOLOGIE VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ	39
5.3	HODNOCENÍ DOTAZNÍKU	39
5.4	VÝSLEDKY DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ	49
	ZÁVĚR	51
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	53
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	59
	SEZNAM OBRÁZKŮ.....	60
	SEZNAM TABULEK	62
	SEZNAM PŘÍLOH	63

ÚVOD

V dnešní době se turistický průmysl stal jedním z nejvíce se rozvíjejícím ekonomickým odvětvím ve světě, Českou republiku nevyjímaje. Od roku 1989, kdy se pro českého občana otevřely možnosti vycestovat kamkoliv za hranice, se nabídka a výběr destinací značně rozšířila a prakticky neexistuje země, kterou by český turista nenavštívil. Výběr a atraktivita destinace může s sebou nést i mnohá bezpečnostní rizika. Právě tato rizika a jejich analýza v některých destinacích, se stala předmětem této bakalářské práce.

Zaměřil jsem se na turistickou destinaci, hojně navštěvovanou českými turisty, která se v důsledku složité vnitropolitické situace stala poněkud rizikovější. Je to Egypt. Zájem o tuto destinaci prakticky nepolevuje a já jsem se rozhodl provést zhodnocení bezpečnosti turistiky v uvedené zemi.

Hlavním cílem této práce bude analyzovat možná rizika, která při turistickém zájezdu do Egypta hrozí a konstatovat jestli je bezpečné v současné době tuto zemi navštívit. Analýza možných rizik bude hodnocena pomocí sektorového rozdělení nebezpečí, aby byly jednotlivé hrozby a rizika lépe identifikovány a bylo možné vyslovit určitá varování a doporučení.

Dalším cílem je zjistit pomocí dotazníkového šetření, zda naše cestovní kanceláře, jež tyto zájezdy produkují, informují potenciální klienty, jaká možná rizika mohou nastat v dané destinaci, jak jsou tyto kanceláře připraveny reagovat na možné zhoršení bezpečnostní situace v Egyptě, a kde je hranice únosnosti riskovat pokračování dalších nabídek zájezdů anebo se raději rozhodnout zrušit zájezd i přes případnou ekonomickou ztrátu. Výsledky dotazníkového průzkumu budou prezentovány pomocí grafů.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 VYMEZENÍ BEZPEČNOSTNÍCH POJMŮ

Práce se zabývá spojitostí mezi bezpečností a cestovním ruchem v Egyptě. V začátku práce by bylo proto vhodné vymezit termíny a uvést jejich definice tak, aby se vycházelo z jejich stanovení.

1.1 Bezpečnost

Je to těžko definovatelný pojem z bezpečností terminologie. Nejčastěji se uvádí jako stav, kdy jsou na nejnižší možnou míru eliminovány hrozby pro objekt (zpravidla národní stát, organizaci, popř. i jednotlivce) a jeho zájmy a tento objekt je k eliminaci stávajících i potenciálních hrozeb efektivně vybaven a ochoten při ní spolupracovat.[1]Bezpečnost nemůže být absolutní, vždy je relativní, je přímo úměrná hrozbám či rizikům.[2]

Ministerstvo vnitra České republiky definuje pojem bezpečnost z hlediska státních orgánů a správy jako: „*Stav, kdy je jednatel či systém schopen odolávat známým a předvídatelným vnějším a vnitřním hrozbám, které mohou negativně působit proti němu či jednotlivým prvkům (případně celému systému) tak, aby byla zachována jeho stabilita či pohoda, spolehlivost a chování v souladu s cílovostí. Je to tedy míra stability jednatelce či systému a jeho primární a sekundární adaptace*“.[3]

1.1.1 Druhy bezpečnosti

Slovo bezpečnost je pojem velmi široký a proto ji můžeme dále rozdělovat např. podle původu hrozeb, jež ji ohrožují, nebo opatření, nástrojů či institucí, které mají bezpečnost zajišťovat a chránit a objektů, jejichž bezpečnost má být chráněna. Zde by bylo vhodné použít náhled na bezpečnost tak, jak ji vymezili členové bezpečnostních studií kodaňské školy, kteří bezpečnost rozčlenili na pět sektorů. Sektor vojenský, politický, sociální, ekonomický a environmentální. Takovéto členění umožňuje lépe identifikovat a analyzovat možná rizika a hrozby.[4]

1.2 Bezpečnostní situace

Dalším pojmem, který je nutné pro potřeby této práce osvětlit je termín bezpečnostní situace. Podle vojenského výkladového slovníku vybraných bezpečnostních pojmů: „*Bezpečnostní situace je výslednice procesů a vztahů ve sféře nevojenské a vojenské bezpečnosti, souhrnem vztahů politického, kulturně-sociálního, ekonomického, vojenského a ekologického prostředí jako celku. Bezpečnostní situace je spoluurčena vnitrostátními a meziná-*

rodními bezpečnostními poměry. Je ovlivňována parametry vnitřní a vnější bezpečnosti státu a celým souborem aktivit zahraniční politiky, ekonomického rozvoje státu, sociální stability, rozvoje demokracie a respektování lidských práv a souborem bezpečnostních důsledků, které vyplývají z mezinárodních smluvních závazků státu“.[5]

1.3 Hrozba

Hrozba je libovolný subjekt, jenž svým působením (činností) může poškodit nebo zničit konkrétní chráněnou hodnotu nebo zájem jiného subjektu, nebo jev či událost jako bezprostřední příčina poškození nebo zničení konkrétní chráněné hodnoty nebo zájmu.[6]

Hrozba je vždy jevem objektivního charakteru a působí nezávisle na našich zájmech či záměrech.

1.3.1 Rozdělení hrozeb

- Geopolitické hledisko
- Časové hledisko
- Sektorové hledisko
- Hledisko dělení hrozeb podle jejich původce

1.4 Riziko

Riziko je historický výraz pocházející ze 17. Století, kdy se objevil v souvislosti s lodní plavbou. Výraz *risico* pochází z italštiny a označoval úskalí, kterému se museli plavci vyhnout. Následně se tím vyjadřovalo vystavení nepříznivým okolnostem. Ve starších encyklopediích najdeme pod tímto heslem vysvětlení, že se jedná o odvahu či nebezpečí, případně, že riskovat znamená odvážit se něčeho. Teprve později se objevuje i význam ve smyslu možné ztráty. Podle dnešních výkladů se rizikem obecně rozumí nebezpečí vzniku škody, poškození ztráty či zničení, případně nezdaru při podnikání.[7]

Riziko je vždy jevem subjektivního charakteru. Je výsledkem rozhodovacího procesu spojeného buďto s volbou způsobů k dosahování stanovených zájmů a cílů, nebo se snahou čelit bezpečnostním hrozbám. Každý, kdo přijímá důležitá rozhodnutí, by vždy měl otevřeně říci také to, jaká rizika vědomě podstoupil a jakým se naopak chtěl vyhnout.[8]

1.5 Cestovní ruch

Cestovní ruch, dnes právem často označovaný přímo za turistický průmysl, tvoří rovněž nesmírně široký komplex činností a podílí se na něm celá řada subjektů. Cílem tohoto oboru je umožnit, organizovat a zpříjemnit občanům cestování, ať již rekreační či poznávací. Hlavním subjektem je v cestovním ruchu cestující občan. K uspokojení jeho přání a potřeb se postupně vytvořila celá široká škála profesí a profesionálních podnikatelských subjektů. Šíře oboru cestovního ruchu tak ve svých ekonomických souvislostech přináší značný multiplikační efekt.[9] Dle Heskové je cestovní ruch významný společensko-ekonomický fenomén jak z pohledu jednotlivce, tak i společnosti. Způsobuje každoročně největší pohyb lidské populace za účelem rekreace a poznávání. Stal se součástí spotřeby a způsobu života lidí především ekonomicky vyspělých zemí.[10]

1.5.1 Definice cestovního ruchu

Cestovní ruch (turismus) je činnost osoby cestující na přechodnou dobu do místa mimo její běžné životní prostředí, a to na dobu kratší, než je stanoveno, přičemž hlavní účel její cesty je jiný než vykonávání výdělečné činnosti v navštíveném místě (výdělečná činnost není v navštíveném místě založena na trvalém či přechodném pracovním poměru).[11]

1.5.2 Destinace cestovního ruchu

Za destinaci cestovního ruchu lze z pohledu zákazníka pokládat za ucelený produkt dané oblasti složený z mnoha dílčích produktů (především služeb). Jejich spojení a kvalita utváří celkový potenciál rozvoje cestovního ruchu v destinaci. Její efektivní fungování spočívá v úspěšné kooperaci a koordinaci jednotlivých produktů podnikatelských a nepodnikatelských subjektů. Podle Palatkové: „*Destinace je představována svazkem různých služeb koncentrovaných v určitém místě nebo oblasti, které jsou poskytovány v návaznosti na potenciál cestovního ruchu (atraktivitu) místa nebo oblasti*“.[12]

1.5.3 Rozvoj mezinárodního cestovního ruchu

Díky cestovnímu ruchu se každoročně dává do pohybu obrovské množství lidí na celém světě, aby uspokojily jednotlivé potřeby, jako jsou odpočinek, rekreace, klid, poznání, kulturní a estetické zážitky, změna prostředí apod. Cestovní ruch se tak stává nedílnou součástí spotřeby a životní úrovně obyvatel.

Rozvoj a samotnou existenci cestovního ruchu v konkrétních oblastech a destinacích obecně ovlivňují určité činitele, které můžeme nazvat předpoklady, podmínky či faktory cestovního ruchu.[13]

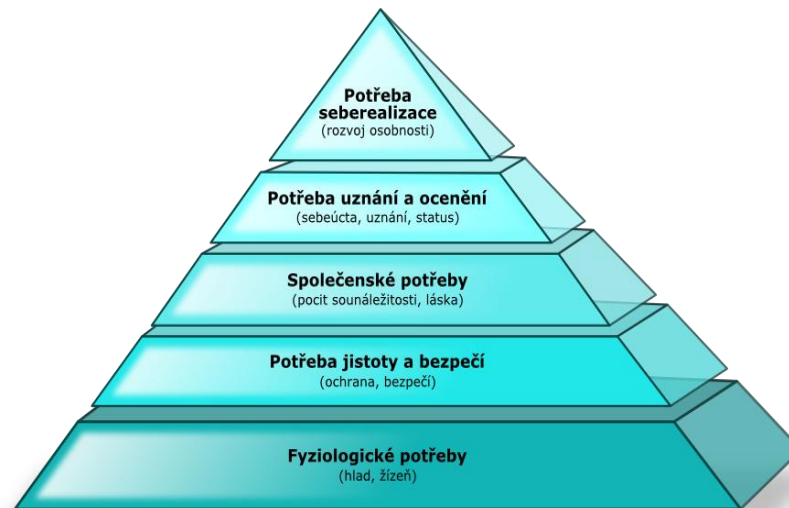
Faktory ovlivňující cestovní ruch dělí teoretici cestovního ruchu do tří skupin: Na faktory lokalizační, realizační a selektivní. Lokalizační faktory jsou přírodní a společenské aktivity, které tvoří základnu pro uspokojování možné poptávky, o jejich využití rozhodují faktory realizační jako je doprava, ubytování a další služby.[14]

Faktory selektivní stimulují vznik a rozvoj cestovního ruchu a dělí se na objektivní a subjektivní. Mezi objektivní faktory patří politické poměry světového i místního významu, vnitropolitická situace, ekonomické a demografické předpoklady a kvalita životního prostředí. Subjektivní faktory představují řadu psychologických a dalších pohnutek ovlivněných kulturní úrovní obyvatel, reklamou, propagací a módou.

Příznivé politické podmínky představují základní předpoklad pro rozvoj cestovního ruchu. Bezpečnost a politická stabilita jsou důležité faktory při výběru cílové destinace. Hrozba terorismu, války nebo rasismus jsou zásadními překážkami.

2 VZTAH MEZI BEZPEČNOSTÍ A CESTOVNÍM RUCHEM

Pocit bezpečí patří mezi základní lidské potřeby. Podle známého amerického psychologa Harolda Maslowa má každý člověk pět typů základních potřeb, a právě potřeba jistoty a bezpečí je zastoupena hned po zajištění základních tělesných a fyziologických potřeb.

Obr. 1. Maslowova hierarchie potřeb.

Dokud není uspokojena potřeba na nižší úrovni, není účelné aspirovat na úroveň vyšší. Z výsledků Maslowova výzkumu lze odvodit fakt přímého vlivu úrovně bezpečnosti na návštěvnost destinace. Jako příklad lze uvést protivládní demonstrace v Egyptě z počátku roku 2011, kdy celková bezpečnostní situace bránila vycestování mnoha turistů do Egypta. Tuzemské i zahraniční cestovní kanceláře rušily kvůli bezpečnosti cesty do Egypta.[15]

Je možno říci, že cestovní ruch mohou poškodit čtyři hlavní bezpečnostní hrozby. Je to terorismus, válka, občanský nepokoj a kriminalita. Tato bezpečnostní hlediska mají přímý vliv na rozvoj turismu dané destinace, protože ohrožují život a majetek příjíždějících turistů, kteří se tak mohou stát cílem útoku. Vytváří se tak image nebezpečné destinace a může dojít k narušení atraktivity lokality. Rozsah poškození poptávky cestovního ruchu je dán jednak závažností situace a za druhé její frekvencí. Události, kdy dojde ke ztrátě na životech a zvláště turistů mají silnější dopad na poptávku než incidenty způsobující pouze ztrátu majetku. Bylo zjištěno, že největší ztráty na příjezdovém turismu nejsou zaviněny ani tak závažností incidentu, jako spíše četností bezpečnostních událostí, jako jsou opakované teroristické akty. Je to i tím, že zvýšené frekvenci útoků je věnována větší mediální pozor-

nost. Zde je možno poznamenat, že i přes závažné případy, kdy došlo ke ztrátě na lidských životech, je průmysl cestovního ruchu považován za velmi přizpůsobivý a pokud se tyto události neopakují v krátkých intervalech, tak se postižené destinace dokážou poměrně rychle vzpamatovat.

2.1 Terorismus a cestovní ruch

Souvislost mezi terorismem a jeho dopady na cestování se ukázaly zvláště po září 2001 jako velice úzké. Po 11. 9. 2001 čelil svět zesílené hrozbě dalších teroristických útoků a ekonomickému oslabení, což zásadně ovlivnilo i oblast cestovního ruchu. Zesílený tlak na psychiku lidské společnosti vytvářel dojem, že základní lidské potřeby jsou ohroženy. K nim patří vnímání pocitu bezpečí a existenčních jistot, které jsou zároveň základními předpoklady pro plynulý rozvoj cestovního ruchu.[16]

2.2 Důsledky politické nestability pro cestovní ruch

Obecně platí, že cestovní ruch se více rozvíjí v mírovém uspořádání světa. V případě destabilizace politického systému dochází k prudkému snížení turismu v dané lokalitě. Každá konfliktní situace znamená degradaci cestovního ruchu. Názorným příkladem je Libanon, který byl významnou turistickou lokalitou, ale v důsledku občanské války se tamní cestovní ruch dodnes nevzpamatoval.[17]

Podle Kotlera politické prostředí zahrnuje zákony, vládní úřady a zájmové skupiny ovlivňující a vymezující role nejrůznějších organizací i jednotlivce.[18] Takové prostředí velmi ovlivňuje cestovní ruch tím, že pro jeho rozvoj vytváří příznivé podmínky, nebo ho naopak dokáže značně omezit. Politické faktory, které ovlivňují cestovní ruch, jsou vnitrostátní i mezinárodní politické dění a legislativa. Opatření, kterými může stát ovlivňovat turistický ruch, jsou především legislativní politika, informační politika a regionální politika, dále jsou to různé pasové zdravotní a devizové předpisy. Zavedení vízové povinnosti je jedním z výrazných faktorů, jež ovlivňují poptávku turistů.

Vnitrostátní dění se odvíjí od stability vlády, její podpory veřejností, možnosti civilních nepokojů, nebo dokonce revolučními událostmi, jež můžeme pozorovat v posledních letech v řadě arabských zemí. Politickou nestabilitu může ovlivnit náboženské napětí, které je dáno potlačováním určitého náboženství v dané zemi a může dojít k ozbrojeným nátlakovým akcím těchto menšinových skupin, což byl případ boje menšinových Tamilů na Srí-

Lance, kde toto napětí přerostlo v občanskou válku. Další faktor, který může negativně ovlivnit politickou stabilitu a tím i cestovní ruch v oblasti, je etnické napětí, které vyjadřuje, jak je daná společnost tolerantní k různým etnickým skupinám.

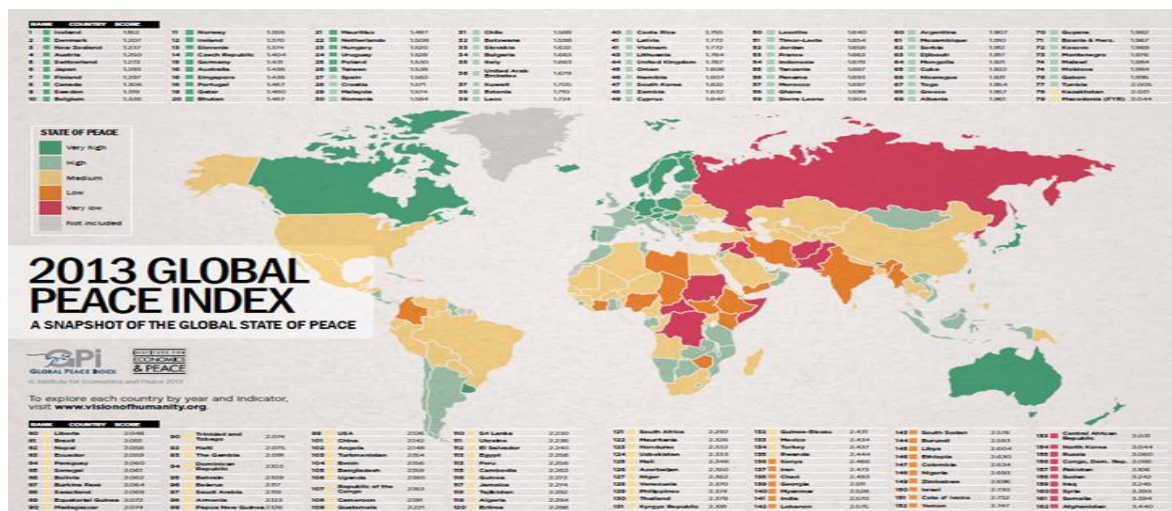
Tak jako je pro cestovní ruch důležitá vnitropolitická situace, tak je potřeba vnímat i vnější hrozby a vývoj situace v širším okolí. V otázce vnější bezpečnosti je nutné posuzovat význam regionální integrace a vztahy se sousedními zeměmi. Otázky bezpečnosti v regionu jsou v cestovním ruchu velmi citlivé téma a vlivem konfliktu v sousední zemi může dojít k poklesu poptávky cestovního ruchu i v zemi, kde vojenský konflikt nehrozí, neboť celá oblast může získat pověst nebezpečné destinace.

2.3 Kriminalita a cestovní ruch

Kriminalita má zásadní vliv na hodnocení bezpečnosti v destinaci a patří mezi faktory, na základě kterých se zájemci o cestování rozhodují při výběru destinace. Jako příklad lze použít Honduras, který se jeho vláda snaží představit jako ideální dovolenkovou destinaci. Může nabídnout mayské památky i pláže Karibiku. Jenže před tamní kriminalitou ministerstva zahraničí důrazně varují a upozorňují, že je nebezpečné chodit v ulicích po setmění, což potvrzuje statistika počtu vražd a loupežných přepadení.[19] Nejen vraždy a přepadení negativně ovlivňují pověst destinace, ale i drobné kapesní krádeže mohou zhoršit image návštěvního místa a ovlivnit tak příjezdový cestovní ruch, což je možná i případ Prahy.

2.4 Posouzení bezpečnosti destinace

Pro tyto potřeby je možné využít tzv. světový mírový index (Global Peace Index), který je sestavován australskou organizací Vision of Humanity. Hodnota Global Peace Index je výsledkem každoroční empirické analýzy založené na srovnání celkem 24 kvalitativních a kvantitativních ukazatelů z politického a společenského života daného státu. Zohledňovány jsou přitom jak vnitřní, tak vnější faktory. Hodnotí se například výdaje na zbrojení, vztahy se sousedními státy, míra respektování lidských práv, politická stabilita, riziko teroristických útoků a také kriminalita. Jeho hlavním cílem je poskytovat globální pohled na země světa s ohledem na míru bezpečí v dané zemi, fungující demokracii, dostatečnou právní ochranu atp. Tyto faktory pak určují míru bezpečnosti v hodnocené zemi.[20]

Obr. 2. Global Peace Index.

Další možností, jak posuzovat danou zemi z hlediska bezpečnosti, jsou produkty americké společnosti AON Corporation.[21] Jde o celosvětového poskytovatele služeb pro zvládání rizik, pojišťovnictví a poradenství. Tato firma vydává každoročně mapy politických a ekonomických rizik a mapy zemí ohrožených terorismem. Úroveň politického a ekonomického ohrožení ve více jak 200 zemích se člení v barevné škále od nízkého, přes středně nízký, střední, středně vysoký, vysoký až po velmi vysoký. Podobně je to u mapy teroristických hrozeb, kde jsou rovněž barevně rozlišeny země podle míry ohrožení ze strany terorismu. Jde o přehledné a srozumitelné vyhodnocení rizik a další rozměr snah o detailnější náhled do bezpečnostní situace konkrétní země.

Obr. 3. Mapa firmy AON.

2.4.1 Aplikace DROZD

Neboli dobrovolná registrace občanů České republiky při cestách do zahraničí. Jedná se aplikaci Ministerstva zahraničí, která umožňuje účinně organizovat pomoc českým občanům pobývajícím v zahraničí. Systém umožňuje rozesílání hromadných e-mailů a SMS zpráv všem zaregistrovaným osobám, jež se nacházejí v zahraničí a v dané zemi se změnila bezpečnostní situace. Ministerstvo zahraničních věcí tak může poskytovat důležité informace nebo včas varovat zaregistrované osoby před hrozícím nebezpečím. Jde především o přírodní katastrofy, vojenské konflikty a sociální nepokoje. Aplikace je schopná během krátké doby předat informaci například o plánované evakuaci a vytvořit i seznam evakovaných osob. Zaregistrování je možné na webovou aplikaci MZV ČR www.mzv.cz v kapitole "Cestujeme". Samostatně je dobrovolný registrační systém přístupný na adrese: <http://drozd.mzv.cz> stránkách, pomocí jednoduchého formuláře, který se skládá ze čtyř částí:

1. Informace o cestovateli
2. Informace o spolucestujících rodinných příslušnících
3. Údaje o pobytu v zahraničí
4. Kontaktní osoba v ČR

Poskytnuté osobní údaje jsou po ukončení plánované cesty automaticky vymazány z databáze, takže nemůžou být zneužity k jiným účelům.

Zájem o tuto aplikaci vzrostl zejména po událostech na Blízkém východě a v severní Africe. Systém využívají i lidé, kteří pobývají v zahraničí delší dobu kvůli práci nebo studiu. V praxi pomohl lidem v Japonsku, kdy po zemětřesení ministerstvo varovalo před blížící se tsunami. Během nepokojů v severní Africe ministerstvo nabádalo cestovatele ke zvýšené opatrnosti a vyhýbání se veřejným shromážděním v centru měst, o vyhlášení zákazu vycházení a doletech evakuačních letadel.

Ukázky SMS zpráv:

29. ledna 2011: "Pro informaci sděluje MZV následující: Na území Egypta platí zákaz vycházení od 16:00 do 08:00 hodin místního času."

2. února 2011: "K opuštění Egypta lze využít slovenský speciál 3. 2. let Bratislava-Káhira-Hurgháda-Bratislava. V případě zájmu kontaktujte okamžitě číslo + 20123989674." [22]

PRAKTICKÁ ČÁST

3 VYBRANÁ DESTINACE -EGYPT

Egypt se v posledních letech stal zejména pro turisty z Evropy a ty české nevyjímaje, velmi žádanou turistickou destinací. Je to dané kombinací velmi příznivých klimatických podmínek umožňující rekreaci u moře i v zimním období, dobrou dostupností z evropských metropolí, možností potápění v teplých mořích s nejbližší dosažitelnými korálovými útesy z Evropy a především historií Egypta, která na návštěvníky dýchá z každé památky, jež se z bohaté minulosti dochovala. A k tomu je potřeba přičíst velmi kvalitní hotelovou infrastrukturu za přijatelnou cenu. O oblibě Egypta svědčí i to že příjmy z turistického ruchu jsou hlavním zdrojem příjmů země. Turistická destinace Egypt se pro českého zájemce stala tak, žádanou, že v roce 2011 tuto zemi navštívilo více než 200 tisíc Čechů. Statistické údaje v přiložené tabulce svědčí o popularitě Egypta jako cílové destinaci v nabídce českých turistických kanceláří.

Tab. 1. Počet přijíždějících turistů do Egypta.

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Počet turistů do Egypta	9,788	10,706	12,294	14,730	9,845	10,952	9,200

Tab. 2. Počet přijíždějících Čechů do Egypta.

Rok	2009	2010	2011	2012	2013
Počet českých turistů v Egyptě	177000	206000	140000	208000	122000

Praktická část této práce bude obsahovat analýzu, která by měla odpovědět, proč je Egypt pro českého turistu tak lákavý, ale hlavně by se měla zaměřit na eventuální rizika, která každý návštěvník dovolenou v této zemi podstupuje a zda je s nimi obeznámen. K tomu poslouží dotazníkový průzkum.

3.1 Obecné údaje

Oficiální název státu je Egyptská arabská republika. Nachází se v severní Africe a Sinajským poloostrovem částečně zasahuje také do Asie. Jeho rozloha je 1 001 450 km², přičemž 95 procent Egypta tvoří poušť. Na západě hraničí s Libyí, na jihu se Súdánem, na

severovýchodě s Izraelem. Ze severu Egypt omývá Středozemní moře a z východu moře Rudé.[23]

Počet obyvatel se odhaduje na cca 96 milionů. Nejvíce jich žije v hlavním městě Káhiře, dle odhadů až 15 milionů. Hlavní národnost tvoří Arabové. V menší míře jsou zastoupeni Berbeři, Beduíni, Bedžúnové a Núbijci. Přibližně 90 procent obyvatel vyznává jako svoje náboženství islám. Menšina obyvatelstva vyznává náboženství koptské (křesťané), římsko-katolické, ortodoxní řecké a anglicko-protestantské. Úředním jazykem je arabština. Většina pracovníků ve státních institucích a podnikatelské sféře mluví anglicky.[24]

3.2 Lokalizační faktory rozvoje a rozmístění cestovního ruchu v Egyptě

Lokalizační faktory vytvářejí podmínky přírodního a kulturního charakteru každé destinace. Rozhodují o funkčním využití konkrétní oblasti turismem z hlediska přírodních možností a z hlediska charakteru a kvality společenských a kulturně-historických podmínek a atraktivit a jsou limitujícím faktorem turismu na daném místě.[25]

3.2.1 Přírodní podmínky

Většinu Egypta zaujímají pouště a úrodná půda je soustředěna především do údolí řeky Nil, která je druhou nejdelší řekou na světě a protéká Egyptem od jihu na sever, aby se pak vlila do Středozemního moře. Egypt se dělí na čtyři hlavní geografické oblasti. Kromě zmiňovaného údolí Nilu a jeho rozlehlé delty na severu země, pokrývá západ země Libyjská poušť a na východ od Nilu je Arabská poušť, kterou omývá Rudé moře. Suezským průplavem je od zbytku Egypta oddělena oblast Sinajského poloostrova.

3.2.2 Klimatické poměry

V Egyptě převládá vnitrozemské suché a horké pouštní klima a jen oblast severního pobřeží má mírnější středomořské podnebí. Charakteristické je horké léto. Zimy jsou spíše mírné s teplotami okolo 14 °C a občasnými přeháňkami. Ve vnitrozemí převládá podnebí kontinentální s velkými výkyvy teplot. V Egyptě se rozeznávají tři roční období. Jednak je to zima, která trvá od 15. listopadu do 15. března, dále pak první léto od 15. března do poloviny července a posledním ročním obdobím je druhé léto, které přichází v polovině července a trvá až do 15. listopadu. Srážky jsou v Egyptě výjimečné, a pokud se vyskytují pak právě v zimním období. Na severu jsou srážky častější než na jihu, kde jsou poměrně

vzácné. Průměrně v Egyptě spadne 2,5 až 5 cm dešťové vody, přičemž na jihu je srážkový průměr 10 mm za pět let a na pouštích neprší v podstatě vůbec

3.2.3 Biosféra

Lesy v Egyptě neexistují. Jen v oázách v okolí Nilu se zelenají palmové háje a porosty dumy thébské. Vhodné podmínky zde jsou pro vodní rostliny a rákos. Ve východní části Arabské pouště rostou suchomilné trávy a mimózy.[26]

Největší atraktivitu v oblasti biosféry představuje pro Egypt flóra a fauna Rudého moře, které je jedním z nejoblíbenějších cílů evropských potápěčů. Je totiž nejseverněji položeným tropickým korálovým mořem, které navíc od Evropy není příliš vzdáleno. Láká tak na bohatý pestrobarevný podmořský život a nabízí nezapomenutelné ponory.[27]

3.2.4 Historické památky a pamětihodnosti

Egypt je turisticky velmi atraktivní země, která se může pochlubit obrovským kulturním bohatstvím starým více než 7000 let. Vyspělá staroegyptská civilizace po sobě zanechala pozoruhodné památky známé po celém světě. Je zde možné najít historické poklady z dob faraónů, jako jsou pyramidy a sfinga v Gize, velkolepé chrámy a pohřebiště. Obrovským zážitkem je návštěva národního archeologického muzea v Káhiře, které patří mezi nejvýznamnější svého druhu na světě.[28]

3.2.5 Společenské podmínky a atraktivita

Turistický ruch má pro Egypt životní význam, neboť je jeho největší zdroj příjmů. Kromě bohaté historie s unikátními památkami láká turisty na obrovská turistická centra, která byla vybudována na pobřeží Rudého moře a na Sinajském poloostrově. Jde o dokonale vybavené hotelové komplexy s nádhernými plážemi a korálovými útesy přímo v resortech. Letoviska jako je Hurghada nebo Sharm El Sheikh jsou i pro naše turisty dostatečně známa. Samozřejmě nesmíme zapomenout na hlavní město Káhiru, jež nabízí téměř vše z oblasti památek, kultury a společenského i sportovního vyžití. Má asi 16 milionů obyvatel a je nejlidnatější město Afriky.

3.3 Realizační předpoklady cestovního ruchu v Egyptě

Realizační předpoklady umožňují danou oblast cestovního ruchu dosáhnout a využít. Je nutné, aby destinace nabízela dostatečné a kvalitní ubytovací a stravovací podmínky a aby byla vyřešena bezproblémová doprava do destinace.[29]

3.3.1 Materiálně - technické předpoklady

Díky příznivým klimatickým podmínkám, obrovskému kulturně-historickému bohatství země a jedinečným možnostem, jež nabízí Rudé moře, se Egypt postupně stal baštou turismu. Od 90. let minulého století nastal velký boom ve výstavbě hotelových kapacit a turistické infrastruktury především na pobřeží Rudého moře a na Sinaji. Nejvýznamnější turistická letoviště jako jsou především Hurghada a Sharm El Sheikh, ale i mnohá další nabízejí dokonale vybavené hotelové komplexy s veškerým komfortem. Vedle luxusních hotelů je zde možnost se ubytovat i v hotelech pro méně náročnou klientelu, za velmi příznivé ceny. Co se týká stravování, tak hosté využívají převážně hotelové restaurace, ale ve větších městech lze navštívit i kvalitní restaurace mimo hotely a běžná je zde již i nabídka rychlých občerstvení.

Celkově lze říci, že oblast služeb tvořila až do revoluce 2011 významný a stabilní přínos při tvorbě HDP. V roce 2011/12 se služby podílely na tvorbě HDP z 47,6% a turistika na tom měla největší podíl. Meziroční propad podílu turismu vlivem revolučních událostí na tvorbě HDP byl -5,9% a tato nepříznivá konstelace do značné míry stále přetrvává.[30]

3.3.2 Komunikační předpoklady

Z hlediska cestovního ruchu má velký vliv na jeho rozvoji doprava. Největší roli zde hraje doprava letecká. V Egyptě je celkem 19 letišť a další se zvažují vybudovat především v přímořských rekreačních oblastech.

Silniční síť tvoří 44 tisíc km komunikací, ale jen asi jedna třetina je v uspokojivém stavu. Ve výstavbě je silniční okruh Káhiry, který ulehčí městu od značného znečištění. V plánu je realizace dálniční sítě podél Středozemního moře k Libyi a spojení Suezů přes Tabu směrem k Izraeli. V roce 2001 byl dokončen most přes Suezský průplav, který propojil kontinent s poloostrovem Sinaj. Velký problém je bezpečnost silničního provozu především v důsledku velmi špatného technického stavu vozidel a nedodržování předpisů o silničním provozu.[31]

Významnou roli v dopravní infrastruktuře Egypta hraje železnice, jejíž celková délka je 10 tisíc km a spojuje 75 % všech měst a vesnic v zemi. Problémem je její zastaralost a dodržení bezpečnosti osobní přepravy. V nedávné minulosti došlo k sérii železničních neštěstí se ztrátami na životech, což přimělo vládu k investicím na modernizaci železniční dopravy.

3.4 Selektivní předpoklady rozvoje cestovního ruchu v Egyptě

Selektivní, neboli stimulační předpoklady jsou charakteristické tím, že stimulují vznik turismu ve funkci poptávky a vyjadřují způsobnost dané země, či oblasti a jejích obyvatel podílet se aktivně, nebo pasivně v účasti na turismu. Dělíme je na objektivní a subjektivní. Objektivní jsou faktory politické, ekonomické, demografické, urbanistické a ekologické. Subjektivní předpoklady tvoří psychologické pohnutky a další pohnutky ovlivněné kulturní úrovní obyvatel, dále jsou to zkušenosti s cestováním a především nejrůznější formy propagace, které dokážou vytvořit určitou značku destinace. V neposlední řadě je nutno mezi subjektivní předpoklady započítat konkrétní charakterové vlastnosti daného národa, jež mohou být důvodem návštěvy země, ale je také nutné je znát, aby nedocházelo k různým nepříjemným nedorozuměním z důvodu taktosti a zdvořilostních pravidel obyvatel dané země.[32]

3.4.1 Demografické faktory

Egypt je nejlidnatější arabskou zemí a druhou nejlidnatější zemí na v Africe. Podle odhadů se jedná asi o 96 milionů. V Egyptě došlo k velkému zvýšení populace, což je charakteristické pro celou oblast Blízkého východu, ale jak uvádí Černý, nebylo to doprovázeno ekonomickým růstem, a velká část obyvatel byla vržena do těžkých podmínek bídy a chudoby.[33] V roce 2012 se narodilo o 560 tisíc Egyptů více než v roce 2010, což je nejvyšší dvouletý populační přírůstek od doby, kdy se v Egyptě začaly vést demografické statistiky. Nepředvídaně rychlé přibývání populace přispívá k sociálnímu napětí. Rychlé přibývání obyvatel ohrožuje pracovní trh. Šedesáti procentům Egyptů ještě nebylo 30 let a populační exploze zhoršuje uplatnění mladých lidí, což vyvolá nové těžkosti.[34]

Velkým problémem Egypta je katastrofální stav vzdělávacích systémů. Situace Egypta v oblasti vzdělání a školství je špatná i v porovnání s jinými blízkovýchodními zeměmi. Miliony lidí jsou nyní bez práce a zahraniční investoři přitom marně shánějí kvalifikovanou pracovní sílu.[35]

Další negativní důsledek velkého nárůstu obyvatel a nedostatečných zdrojů obživy na venkově, byla migrace z venkova do velkých měst, jako jsou Káhira a Alexandrie. Lidé se stěhovali do velkých měst za lepší existencí, ale zaostávání městské infrastruktury způsobilo, že velká část těchto migrantů se ocitla v naprosto nouzových podmínkách. Příkladem může být situace chudých obyvatel Káhiry, kteří si obydlí našli na hřbitově, kde si příbytky zřídili ze starých hrobek a trvale tak bydlí. Po celém Egyptě žijí na hřbitovech tisíce lidí.[36]

3.4.2 Administrativní předpoklady

Základní podmínkou vstupu do Egypta je platný pas a to po dobu nejméně následujících šesti měsíců. Pokud občan ČR cestuje pouze do resortů Sharm El Sheikh, Nuwejba, Dahab či Taba a zdrží se v Egyptě maximálně 14 dní, tak nepotřebuje vízum. Pokud však chce cestovat z těchto resortů, tak vízum si musí opatřit. Je možnost získat vízum za poplatek na mezinárodním letišti jako je Káhira, Hurghada, Alexandrie a další.

3.4.3 Celní a devizové předpisy

Platí přísný zákaz dovozu potravin, alkoholu, pornografie, zbraní a drog. V případě pašování drog hrozí vysoké tresty odnětí svobody, výjimečně i trest smrti. Dále platí striktní zákaz vývozu památek a zlata v nezpracované podobě. Přísnému režimu kontroly podléhá také mnoho léků a podpůrných prostředků. Jde především o jejich vývoz. Nedoporučuje se měnit peníze na černém trhu, neboť hrozí postih ze strany místních orgánů. Turisté mají možnost nakupovat v bezcelních obchodech Duty Free Shops, ale v omezené výši. Na aktuální částku je potřeba se informovat po příletu Do Egypta na letišti pracovníka celní služby.[37]

3.4.4 Politické faktory

Podle nové ústavy je Egypt republikou s demokratickým systémem. Prezident republiky Adly Mansourse o moc výkonnou dělí s předsedou vlády. Vláda sestává z ministrů, v jejichž čele je předseda vlády, kterým je v současnosti Hesham Quandil. Parlament tvoří dolní komora neboli sněmovna reprezentantů a horní komora, obdoba našeho senátu, jež se nazývá Šúra. Moc soudní je vykonávána prostřednictvím čtyř kategorií soudů. Je to Ústavní soud, Smírčí soud odvolávající soud a předběžný soud.[38]

3.4.5 Ekonomické faktory

Egypt je zemědělsko-průmyslový stát. Turismus přispěl do rozpočtu ve fiskálním roce 2011/12 částkou 9,419 miliard USD. Příjmy ze Suezského kanálu v roce 2011/12 meziročně vzrostly na hodnotu 5,208 miliard USD. A příjem z transferů ze zahraničí představující výdělků Egyptanů pracujících hlavně v oblasti Zálivu, výrazně vzrostl na hodnotu 17,78 miliard USD. Veřejný dluh - vnitřní dlouhodobě roste a představuje jednu z velkých zátěží egyptské ekonomiky. Představuje 85% HDP a má hodnotu 231 miliard USD. Složitá ekonomická situace vede k dynamickému růstu vnějšího zadlužení, které dosáhlo úrovně 15% HDP - 33 miliard USD. V posledních několika letech se radikálně změnil charakter průmyslové výroby. Nosnými obory se stala petrochemie, výroba hnojiv, strojírenství, keramiky a cementu. Tato odvětví jsou schopná produkovat a vyvážet své výrobky za světové ceny. Největším obchodním partnerem jsou země EU. Mezi klíčové produkty egyptského exportu do zemí EU patří ropa a ropné produkty, železo, bavlna, textil, cement, železo a ocel, farmaceutické produkty, výrobky z hliníku, ovoce a zelenina. Země EU vyvážejí do Egypta ropu a ropné produkty, železo, ocel, zařízení a stroje. Import tvoří zejména produkty s vyšší přidanou hodnotou.[39]

4 ANALÝZA BEZPEČNOSTNÍCH RIZIK V EGYPTĚ

4.1 Analýza rizik turistické destinace Egypt podle vymezení Kodaňské školy.

Kodaňská škola bezpečnostních studií analyzuje hrozby lokalizováním do pěti sektorů. Jedná se o sektor vojenský, politický, společenský, ekonomický a environmentální. Z analytického hlediska je smyslem sektorového přístupu, rozlišit jednotlivé hrozby ve vztahu k objektům, jímž hrozí určité nebezpečí. Jde o tzv. referenční objekty, kterými může být stát, skupina nebo i jednotlivec. Díky takovému členění bezpečnosti můžeme podrobit turistickou destinaci Egypt analýze možných hrozeb vůči potencionálním turistům. Pokusíme se určit v každém jednotlivém sektoru možná rizika a analyzovat je na základě dostupných zdrojů.

Sektor vojenský bude, kromě stanovení vnější bezpečnosti země v daném teritoriu, zastoupen teroristickými hrozbami a dále možností případného únosu turistů.

Politický sektor se zaměřuje na politickou stabilitu státu, systém vlády, dodržování demokracie a vnitřní stabilitu země, jež je základním předpokladem pro bezpečný rozvoj turismu.

Ve společenském sektoru bude zkoumána náboženská snášenlivost, možnost sociálního neklidu v podobě rasových, etnických a ideologických nepokojů.

V ekonomické dimenzi je zkoumána ekonomická stabilita země, nerovnost mezi chudými a bohatými a možné dopady chudoby na turismus.

Environmentální sektor ve vztahu ohrožení turistů si bude všimnat možných přírodních katastrof v dané oblasti epidemiologických onemocnění, popřípadě znečištění životního prostředí ohrožující většího rozsahu.

4.1.1 Vojenský sektor bezpečnosti

Základním předpokladem pro rozvoj turismu je mír. Egypt v období od druhé světové války prodělal několik vojenských konfliktů. Jednalo se o tzv. arabsko-izraelské války, které se datují prakticky od počátku vzniku státu Izrael v roce 1948. Pro arabské státy včetně Egypta byl zrod Izraele na území Palestiny velkým bezpečnostním ohrožením a tak v roce 1948 Egypt, Jordánsko, Sýrie, Libanon a Irák napadli Izrael, ale ten dokázal v této válce

vyhrát. Ale nepřátelství Arabů proti Izraeli trvalo dál a mělo na svědomí další vojenské konflikty. V roce 1956 ve druhé tzv. sinajské válce, v roce 1967 v šestidenní válce a na konec v jomkippurské válce v roce 1973. Egypt v těchto válkách byl vždy poražen. Mír mezi Egyptem a Izraelem přinesla až mírová smlouva z Camp Davidu v roce 1979, který trvá do dnešní doby, ale neznamena to, že by ustalo nepřátelství Arabů proti Izraeli a můžeme říci, že je stále určitým bezpečnostním rizikem ve všech arabských zemích, Egypt nevyjímaje.[40]

Dalším bezpečnostním prvkem ve vojenském sektoru naší analýzy je nebezpečí terorismu.

Podle definice FBI: *„Terorismus je nezákonné použití síly a násilí proti osobám či majetku se záměrem zastrážit nebo donutit vládu, civilní obyvatelstvo či jeho určitou skupinu a tím dosáhnout politických nebo společenských cílů“*. [41]

Egypt je země velmi závislá na zdrojích z výnosů turistického ruchu a turisté jako možné cíle jsou pro teroristy ideální skupinou, neboť mediální ohlas takového aktu je daleko větší než při jiných obětech. Následující soupis teroristických útoků by měl dát odpověď na otázku, jak velká je pravděpodobnost rizika teroristického útoku v Egyptě.

18. 4. 1996 byl proveden teroristický útok na hotel Europa nedaleko Káhiry. Zahynulo 17 řeckých turistů a jeden Egyptan. 18. září 1997 vybuchla bomba v autokaru v Káhiře. Zahynulo devět německých turistů a egyptský řidič. 17. listopadu 1997 bylo v Luxoru brutálně zavražděno 68 osob, z čehož bylo 58 zahraničních turistů. 7. Října 2004 bylo při bombových útocích usmrceno v letoviscích u Rudého moře 34 lidí. 7. dubna 2005 sebevražedný atentáčník usmrtil v centru Káhiry tři turisty. 30. dubna 2005 zahynuli tři atentáčníci během dvou útoků. Naštěstí, kromě deseti zraněných nebyl nikdo další usmrcen. 23. července 2005 při třech sebevražedných útocích zahynulo v letovisku Sharm El Sheikh na Sinaji 70 lidí, z toho bylo deset cizinců, včetně jednoho Čecha. 24. dubna 2006 exploze v restauracích a supermarketu v letovisku Dahab měla na svědomí asi 20 mrtvých. 22. února 2009 zahynuli čtyři lidé v Káhiře. Z toho byli dva cizinci.[42] 16. února 2014 zahynuli na Sinajském poloostrově tři zahraniční turisté a řidič při explozi autobusu.[43]

Z uvedených informací je zcela jasné, terorismus je pro Egypt velmi vážným problémem a turisté jsou v této zemi velmi často cílem útoku.

Analýzu rizik bezpečnosti ve vojenském sektoru se pokusíme stanovit taky pomocí dalšího ukazatele, jímž je nebezpečí únosu.

22. 9. 2008 bylo v jižním Egyptě uneseno 11 zahraničních turistů kvůli výkupnému. Po několika dnech byli propuštěni.[44] 23. 3. 2013 byla na Sinajském poloostrově unesena dvojice zahraničních turistů. Po čtyřech dnech byli v pořádku propuštěni. V březnu přepadli maskovaní muži poblíž letoviska Sharm El Sheikh autobus s českými turisty a dvě hodiny věznili českou průvodkyni. Musely zasahovat egyptské bezpečnostní síly. V květnu 2012 unesli neznámí ozbrojenci na Sinajském poloostrově dvojici amerických turistů za účelem propuštění svých příbuzných. Ještě ten den je propustili.[45] Podobných bezpečnostních incidentů, kterými beduíni chtěli dosáhnout propuštění příbuzných, se v tomto období na Sinajském poloostrově odehrálo několik.[46] Velmi nepříjemné zážitky z dovolené v Egyptě si přivezla skupina českých turistů v srpnu 2012, kdy po odjezdu z hotelu na letiště se je pokusili zajmout ozbrojení beduíni. Jen díky pohotovosti řidiče se jim podařilo uniknout.[47]

Jak je vidět z uvedených příspěvků, tak je riziko únosu v Egyptě velmi vysoké, obzvláště v určitých destinacích, především na Sinajském poloostrově

4.1.2 Politický sektor bezpečnosti

Základním rysem současného Egypta je politická nestabilita. Egypt, tak jako většinu arabských zemí zasáhly události roku 2011, které západní země označily jako arabské jaro. Vlna nespokojenosti lidí s těžkou životní situací, absencí politické svobody a sociální spravedlnosti měla za následek pád režimů v těchto zemích. V Egyptě došlo k řadě masových demonstrací a protestů, jež si vyžádaly oběti na životech a nakonec vyústily k svržení neváženého režimu prezidenta Husního Mubáraka. Tento revolučními událostmi svržený diktátor vládl zemi od roku 1981. Bouřlivý běh událostí v Egyptě pokračoval. V následných prezidentských volbách v červnu 2012 dokázalo nejvíce zapůsobit na nespokojené občany, ještě do revoluce zakázané islámské hnutí Muslimské bratrstvo, jejíž kandidát na prezidenta Muhammad Mursí zvítězil a stal se tak demokraticky zvoleným prezidentem. Nová vláda však nesplnila očekávání Egyptanů a společnost spíše rozdělila na dva tábory. Opět se náměstí zaplnily tisíce protestujících demonstrantů a opět umírali při těchto protestech civilisté. Vše dospělo k tomu, že zasáhla armáda a odstranila prezidenta Mursího a Muslimské bratrstvo od moci. Velká část obyvatel podporuje tento zásah, což dokazuje, že si nepřejí islamizaci politické moci, ale najde se spousta sympatizantů svrženého prezidenta Mursího a tak k uklidnění situace, kdy lidé veřejně neprojevují svoji nespokojenost

na demonstracích je pořád ještě daleko. Stále ještě velká egyptská města nejsou vhodná k návštěvě turistů a bezpečnost turistů je stále v ohrožení.

O velkém riziku v egyptských městech svědčí následující zprávy. Při demonstraci stoupenců i odpůrců svrženého Muhammada Mursího v Káhiře došlo k násilnému střetu, který si vyžádal 49 mrtvých.[48]

Nejméně dva lidé přišli v Egyptě o život a 50 jich bylo zraněno na několika demonstracích stoupenců sesazeného prezidenta Muhammada Mursího. Jeden člověk zahynul v nilské deltě a druhý zemřel severně od metropole Káhiry. Policie zatkla 70 lidí. Stoupenci začali pořádat pravidelné protestní akce a vytvořili si protestní tábory v Káhiře. Policie a armáda je rozehnaly. Následovaly další protesty a počet mrtvých se od loňského srpna 2013 počítá na 1400.[49]

Přestože se bezpečnostní situace v zemi relativně zklidnila a je pod kontrolou vládních ozbrojených složek, ministerstvo zahraničí České republiky stále nedoporučuje návštěvu velkých měst, obzvláště upozorňuje na velké riziko kontaktu s jakýmkoliv veřejným shromážděním

4.1.3 Společenský sektor bezpečnosti

Hlavní náboženstvím v Egyptě je islám. Hlásí se k němu asi 90 procent obyvatel. Koptové tvoří křesťanskou menšinu. Odhady hovoří asi o osmi procentech. V dnešním Egyptě, kdy se velmi zvýšilo společenské napětí, dochází k útokům na tuto náboženskou menšinu, což dokazují uvedené zprávy.

Při střetech muslimů a koptských křesťanů v Káhiře zahynuli dva lidé. Ve městě Chusûs začali po sobě střílet muslimové a křesťané poté, co skupina koptských dětí lezla na zeď místní muslimské školy. V Káhiře byly na koptskou katedrálu vhozeny zápalné bomby.[50] Skupina ozbrojenců napadla křesťanskou obec Dabaaya, zapálila více než dvacet domů a zabila při útoku čtyři obyvatele. Jiná blíže neidentifikovatelná skupina ostřelovala kostel Mar Mina v Porto Said. V Mínya, kde žije asi pětina z celkového počtu zhruba dvou set tisíc egyptských koptských katolíků, se objevila znamení kříže na koptských obchodech.[51]

Takové a podobné zprávy nejsou dne v Egyptě ojedinělé a svědčí o velké nesnášenlivosti rozdílných náboženských skupin, což je i velké nebezpečí pro turisty, kteří by se mohli dostat do víru podobných incidentů.

Do společenského sektoru bezpečnosti patří i etnické problémy, které jsou v Egyptě hlavně na Sinajském poloostrově, kde se Beduíni snaží nátlakovými akcemi vynutit splnění různých svých požadavků centrální vládou. Akce nejsou namířeny na samotné turisty, ale ti jsou jenom nástrojem jak donutit úřady k jednání o požadavcích Beduínů. Příkladem může být zablokování letiště u letoviska Marsa Alam několika stovkami ozbrojenců po dobu několika hodin.[52]

4.1.4 Ekonomický sektor bezpečnosti

Analýza bezpečnosti v ekonomickém sektoru bude v této práci posuzována ve vztahu špatné hospodářské situace a neutěšených podmínek mnoha Egyptanů. Život v podmínkách chudoby podněcuje nespokojenost s životní situací a vytváří pro turismus rizikové faktory.

I přestože v minulých letech došlo k růstu HDP, rostla nezaměstnanost, míra inflace a tím i procento chudých obyvatel. Bohatství se nedostalo mezi širší vrstvy. Na trhu práce je stále nedostatek kvalitní pracovní síly. Ekonomika se potýká s dlouhodobě neodborným vedením, rozsáhlou hospodářskou korupcí a nevhodným systémem státních subvencí a intervencí. Prostí obyvatelé při svých protestech snili o zlepšení životních podmínek a sociální rovnosti, ale mnoho firem bylo díky napjatým vnitropolitickým událostem zavřeno a ceny stále rostou.[53] Prohlubující se bída je skutečností, která je ostrým kontrastem luxusních letovisek pro přijíždějící turisty. Návštěva chudinských čtvrtí, které se vlivem nekontrolovatelné migrace venkovského obyvatelstva z venkova do velkých měst stále rozrůstají, by pro náhodného turistu představovala nejenom šok z poznaného, ale především velké bezpečnostní riziko. Ale přesto se vždycky najdou jedinci, kteří se odváží mezi ty nejubožejší Egyptany, kteří trvale obývají tzv. město mrtvých. Jde o hřbitov v Káhiře, který se stal útočištěm přívalu chudých. Dnes tu žije kolem 350 tisíc lidí. I takový je obraz Egypta, jedné z nejnavštěvovanějších destinací světa.[54]

Výsledkem analýzy ekonomického sektoru bezpečnosti je konstatování, že pokud se nezlepší ekonomické ukazatele Egypta, tak bude bída jeho obyvatel představovat silné bezpečnostní riziko pro jeho návštěvníky.

4.1.5 Environmentální sektor bezpečnosti

V environmentálním sektoru bezpečnosti bude pozornost upřena především na rizika plynoucí z přírodních pohrom, jako jsou zemětřesení, záplavy, nedostatek pitné vody, písečné bouře apod.

Egypt a Rudé moře nepatří mezi seismicky klidné oblasti. Z historie je známé ničivé zemětřesení v roce 1326, které zničilo maják v Alexandrii, což byl jeden ze sedmi divů světa. Při zemětřesení v roce 1992 zemřelo více než 500 a zraněno bylo přes 6000 lidí.[55] V únoru 2011 postihlo letoviště Sharm El Sheikh zemětřesení o síle 4,5 stupně Richterovy škály, škody nebyly hlášeny, pouze přetrvala po celý den písečná bouře.[56] V červenci 2012 postihlo oblast východního Středomoří zemětřesení o 5,7 stupně Richterovy stupnice. Zemětřesení bylo cítit v zemích jako je Řecko, Turecko, Kypr, Libanon, Egypt a další. Zemětřesení postihlo také turistické lokality. Většina turistů neví jak se v případě zemětřesení chovat, protože nejsou ze strany turistických kanceláří informováni. Tyto je úmyslně neinformují, aby nepolevil zájem o dané destinace.[57]

10. března 2014 zasáhla postupně celý Egypt silná bouře, která připravila o život 16 lidí. Kvůli špatné viditelnosti byla uzavřena dálnice z Káhiry do Hurghady. Dálnice byla uzavřena několik hodin, neboť se na ni zřítilo kamení z okolních kopců. Část Káhiry byla zaplavena. V Hurghadě déšť a silný vítr poničil příjezdovou halu mezinárodních letů.[58]

K turistické destinaci neodmyslitelně patří koupání a především potápění. Poznávání podmořských krás Rudého moře je často hlavní cíl turistů přijíždějících do země. Potápěčské ponory jsou poměrně rizikovou činností a na přecenění svých možností již v Egyptě doplatil ne jeden turista. Turistická destinace Dahab je vyhlášena svou lokalitou Blue Hole. Jde o devadesátimetrovou propast, z níž až v hloubce padesáti metrů vede tunel na volné moře. Ponory jsou zde jen pro zkušené potápěče. Množství cedulek se jmény těch, jejichž touha byla větší než schopnosti, svědčí o nebezpečí, které zde hrozí.[59]

Při samotném potápění v Egyptě nehrozí člověku jen rizika z přecenění svých možností, ale jsou zde i nebezpečí kontaktu s některými mořskými živočichy. Při neopatrném stoupenutí na trnuchu, která je podobná rejnokům, se tato brání šlehnutím ocasu, kde má jedový trn. Bodnutí způsobuje krvácivý bolestivý otok. V blízkosti korálových útesů se ukrývají perutýni, jejichž bodnutí může být pro člověka i smrtelné. Nejobávanější je však setkání se žralokem. Poměrně známé jsou útoky žraloka v roce 2010 v letovisku Sharm El Sheikh, kdy bylo během jednoho týdne napadeno několik zahraničních turistů, z nichž jeden nepřežil. Tyto útoky nebyly první v dané lokalitě, již v roce 2004 byl zaznamenán smrtelný útok na člověka. V roce 2009 nepřežil jeden turista napadení žraloka v letovisku Marsa Alam.[60]

Další možná rizika hrozící turistům v Egyptě jsou střevní potíže v souvislosti s požitím závadné vody nebo potravin. Toto nebezpečí postihne téměř každého turistu a způsobuje jedno až dvoudenní potíže, které jsou nepříjemné, ale nehrozí větší újma. V případě nutnosti návštěvy nemocničního zařízení je dobré si uvědomit, že úroveň státních zdravotnických zařízení je nízká a proto dávejme přednost soukromým klinikám, popřípadě využít hotelovou kliniku.

K analýze sektoru environmentálního by bylo vhodné poznamenat, že velkým problémem egyptských měst je jejich znečištění. Káhira samotná patří k nejvíce znečištěným městům světa. Nedýchatelný smog, hromady odpadků přehušťená doprava a katastrofální nebo vůbec žádná kanalizace jsou každodenní skutečností nejen hlavního města Egypta. Toto je ideální prostředí pro vznik všemožných nákaz. Velkým problémem je rovněž znečištění Nilu. Řeky, kolem které se odehrává veškerý život. Nil je rovněž hlavním zdrojem pitné vody pro metropoli. Na toku Nilu od Asuánské přehrady po Káhiru, jež se rozkládá těsně před deltou řeky, se nachází 43 měst, každé s populací přesahující 50 tisíc obyvatel a asi 1500 vesnic. Veškerý odpad je vypouštěn přímo do Nilu.[61]

4.1.6 Výsledek analýzy rizik turistické destinace Egypt

Turistická destinace Egypt byla podrobena analýze v pěti vymezených sektorech. Na konkrétních příkladech byla identifikována možná rizika, která hrozí případnému návštěvníkovi této země.

Ve vojenském sektoru bylo zjištěno, že riziko teroristického činu je velmi vysoké. Rovněž pravděpodobnost únosu přesahuje přijatelnou míru, především na Sinajském poloostrově. Riziko vojenského konfliktu je vzhledem k lokalizaci Egypta vyšší, ale v současnosti je nepravděpodobné.

V politickém sektoru byla konstatována vysoká vnitřní nestabilita země a bouřlivá politická situace a nedodržování pravidel demokracie představuje pro turismus země přímo smrtelné nebezpečí.

V sektoru společenském jsou jistá rizika plynoucí s porušováním náboženské tolerance, ale pro turistu, dodržujícího určité kulturní zvyklosti, toto nebezpečí není příliš velké. Někjaké problémy by mohly nastat na Sinajském poloostrově, kde by mohli protestující etnické skupiny využít turisty jako své prostředky k prosazení cílů na centrální vládě.

Rozbor ekonomického sektoru odhalil velké sociální rozdíly v populaci obyvatel a všude přítomná chudoba by mohla způsobovat rizikové faktory pro turisty, ale v hotelových turistických destinacích nebezpečí nehrozí.

V environmentálním sektoru bylo identifikováno vícero hrozeb od přírodních přes zdravotní až po individuální přecenění jednotlivce, ale v celkovém komplexu turizmu v Egyptě nejsou příliš vysoká.

4.2 Hodnocení bezpečnosti Egypta podle světového indexu míru Global Peace Index za rok 2013

Podle Globálního mírového indexu sestavovaného institutem pro ekonomii a mír (IEP) v australském Sydney skončil Egypt na 113. místě nejmírovějších zemí světa z celkem 162 hodnocených zemí. Česká republika se umístila na 14. místě.

Tab. 3. Global Peace Index Egypta a České republiky za rok 2013.

Global Peace Index za 2013		
Srovnání hodnocení vybraných zemí	Egypt	ČR
Celkové hodnocení země – pořadí / koeficient	113 / 2,258	14 / 1,404
1. Úroveň kriminality vnímaná společností	3,0	1,0
2. Počet ochranných složek a policistů na 100 000 obyvatel	4,0	3,0
3. Počet vražd na 100 000 obyvatel	1,0	1,0
4. Počet vězňů na 100 000 obyvatel	1,0	2,0
5. Snadnost přístupu k ručním a lehkým zbraním	3,0	1,0
6. Úroveň organizovaného vnitrostátního zločinu	3,0	2,0
7. Pravděpodobnost násilné demonstrace	5,0	1,0
8. Úroveň násilné kriminality	4,0	2,0
9. Politická nestabilita	3,4	1,3
10. Úroveň porušování lidských práv	4,0	1,0
11. Objem obchodu s hlavními konvenčními zbraněmi na 100 000 obyvatel	1,0	1,0
12. Pravděpodobnost teroristického útoku	3,0	1,0
13. Počet mrtvých z organizovaného zločinu	1,0	1,0
14. Výdaje na armádu jako procento HDP	1,7	1,3
15. Počet zaměstnaných v armádě na 100 000 obyvatel	1	1,0
16. Finanční prostředky na mírové mise OSN	1,3	1,2
17. Průměrný počet těžkých zbraní na 100 000 obyvatel	3,4	1,2
18. Objem vývozu těžkých zbraní na 100 000 obyvatel	1,0	1,0
19. Počet vystěhovaných lidí jako procento populace	1,0	1,0
20. Vztahy se sousedními zeměmi	2,0	1,0
21. Počet vnitrostátních a mezinárodních bojových konfliktů	1,0	3,0

22. Odhadovaný počet mrtvých z organizovaného mezinárodního konfliktu	1,0	1,0
---	-----	-----

Hodnota Global Peace Index je výsledkem celkem 22 kvalitativních a kvantitativních ukazatelů. Zohledněny jsou přitom jak vnitřní, tak vnější faktory. Tyto ukazatele jsou ohodnoceny vahou 1-5 podle významu. Údaje poskytuje například Mezinárodní institut strategických studií, Světová banka a taky Organizace spojených národů. [62]

Z uvedené tabulky je zřejmé, že počet ukazatelů, kde hodnota indexu je zvýšena, se týká poměrně velké části položek, což potvrzuje, že Egypt není příliš bezpečná země.

4.3 SWOT analýza turistické destinace Egypt

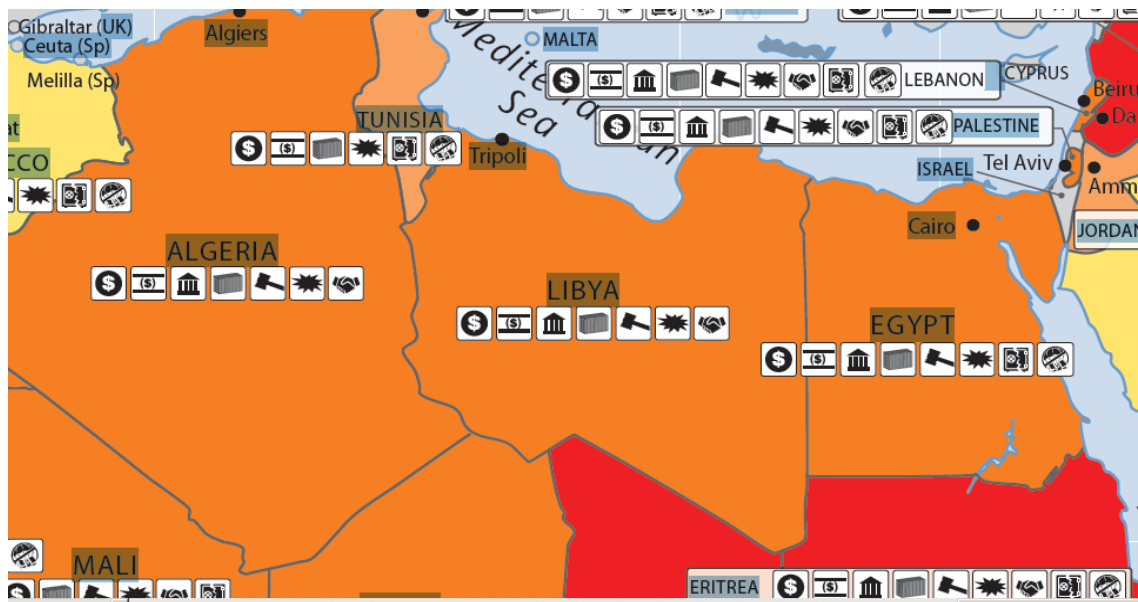
Tab. 4. SWOT analýza turistické destinace Egypt.

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> ○ výhodná geografická poloha země ○ velmi dobré lokalizační předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu (pobřeží středozemního a rudého moře, nejseverněji položené korálové moře na světě, bohatá historie země, významné kulturněhistorické památky celosvětového formátu) ○ příznivé klimatické podmínky umožňující koupání i v zimních měsících ○ vybudovaná infrastruktura CR v turistických oblastech 	<ul style="list-style-type: none"> ○ politická nestabilita ○ možnost teroristických útoků na turisty ○ vysoký počet obyvatel žijících pod hranicí chudoby ○ náboženská nesnášenlivost ○ nedostatečná gramotnost obyvatel ○ slumy v okolí velkých měst
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> ○ uklidnění vnitropolitické situace ○ zvýšení propagace země ○ zvyšování kvality dopravní infra- 	<ul style="list-style-type: none"> ○ vyostření vztahů s okolními státy ○ teroristické útoky ○ vyostření politické situace a násled-

<p>struktury, realizace dálničních projektů</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ investice do vzdělání ○ uskutečnění ekonomických reforem ○ příliv zahraničních investorů 	<p>né masové protesty</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ zhoršení bezpečnostní situace ○ snížení počtu lodí, které projedou Suezským průplavem a následný nižší zisk z tranzitních poplatků ○ prudký nárůst islámského fundamentalismu ○ přírodní katastrofy (zemětřesení, sušata, záplavy) <p>ekologická havárie velkých rozměrů a následné znečištění pobřeží</p>
--	---

4.4 Hodnocení bezpečnosti Egypta podle mapy politických rizik AON

Podle vyhodnocení firmy AON, která každoročně sestavuje tzv. mapu politických rizik je v Egyptě stále velké bezpečnostní riziko vzhledem k politické situaci v zemi. Armáda vyloučila politické islamisty z vlády a tím riskuje další radikalizaci společnosti. Účinnost tohoto opatření je nejistá. Nadcházející volby budou klíčovou zkouškou pro stávající vládu, která se snaží oživit růst a přilákat zahraniční investice. Opakující politické násilí na Sinajském poloostrově oslabuje energetiku a cestovní ruch, čímž oslabuje fiskální pozici Egypta. Na barevné škále od nulového rizika po velmi vysoké riziko, je Egypt oceněn číslem pět, což znamená vysoké riziko. Pro srovnání Česká republika je oceněna jako země s nulovým rizikem.

Obr. 4. Mapa politických rizik.

5 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ A ROZBOR

5.1 Cíl výzkumu

Cílem výzkumu bylo zjistit, jestli je atraktivní cestovní destinace Egypt pro české turisty destinací bezpečnou, jak tuto bezpečnost vnímají jednotlivé cestovní kanceláře a jak na ni reagují samotní turisté.

5.2 Metodologie výzkumného šetření

Pro svůj výzkum jsem zvolil dotazníkovou metodu. Formu dotazníku jsem vybral proto, že tento způsob získávání informací je poměrně nenáročný pro oslovené cestovní kanceláře a je tedy velká pravděpodobnost ochoty na tomto výzkumu spolupracovat.

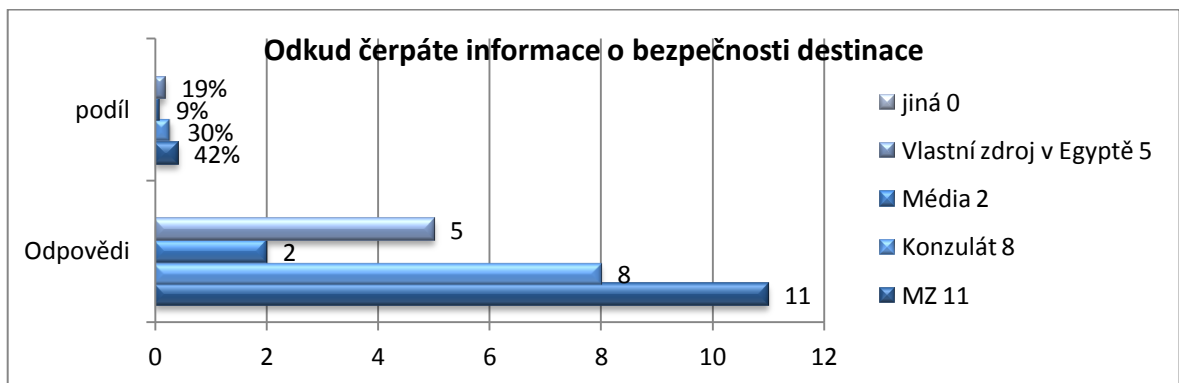
Dotazník obsahuje 18 různých otázek. Byly použity otázky uzavřené s možností výběru z několika variant odpovědí. U několika otázek byla varianta jiná, kde bylo možné odpovědět jinak, než v zadání. Bylo osloveno 14 cestovních kanceláří, které se zaměřují na destinaci Egypt, z čehož odpovědělo 11 cestovních kanceláří.

5.3 Hodnocení dotazníku

V dotazníku jsem umístil otázky týkající se informovanosti našich cestovních kanceláří o aktuální bezpečnostní situaci v Egyptě, odkud tyto informace čerpají, zda je předávají potenciálním klientům, zda jsou jejich zákazníci v destinaci informováni o možných bezpečnostních rizicích a zda nejsou nějakým způsobem omezeni vzhledem k politické situaci v zemi, jak na tuto situaci reagují místní úřady a samotné cestovní kanceláře. V dotazníku jsou i otázky pokoušející se zjistit míru risku, kterou jsou různí lidé ochotni podstoupit a míru rizika cestovních kanceláří tyto cestovní zájezdy organizovat.

Otázka č. 1: Odkud čerpáte informace o bezpečnosti destinace

Z první otázky jsem se dozvěděl, že hlavní zdroj informací pro cestovní kanceláře o bezpečnosti destinace je Ministerstvo zahraničí, dále následují informace z konzulátu a informace přímo z Egypta od zástupců cestovních kanceláří, kteří jsou přímo v místě dění. Informace z médií jsou pro cestovní kanceláře až druhotné. Toto je celkem pochopitelné, neboť média mají snahu všechno drammatizovat a přehánět ve snaze přilákat pozornost čtenářů.

Graf 1. Odkud čerpáte informace o bezpečnosti destinace.

Otázka č. 2: Dodržujete doporučení Ministerstva zahraničních věcí ve vztahu k bezpečnosti destinace?

Na dotaz zda cestovní kanceláře dodržují doporučení Ministerstva zahraničních věcí ve vztahu k bezpečnosti destinace, nejvíce odpovědí bylo ano, bezvýhradně a téměř stejný počet CK sdělilo, že si bezpečnostní situaci vyhodnocují sami. Jen dvě CK odpověděly, že se řídí velkými zahraničními CK. Nabízí se otázka, zda CK, které odpověděly, že se řídí bezvýhradně doporučením MZV, odpověděly podle skutečnosti. Neboť jsou dobře známé skutečnosti z loňské sezóny, kdy MZV nedoporučovalo v určitém období kvůli bezpečnosti cestovat do Egypta, ale naše CK veřejně prohlašovaly, že v egyptských letoviscích je bezpečno a turisty sem vozily.

Graf 2. Dodržujete doporučení Ministerstva zahraničních věcí ve vztahu k bezpečnosti destinace?

Otázka č. 3: Informujete klienty před zakoupením zájezdu o současné situaci v Egyptě?

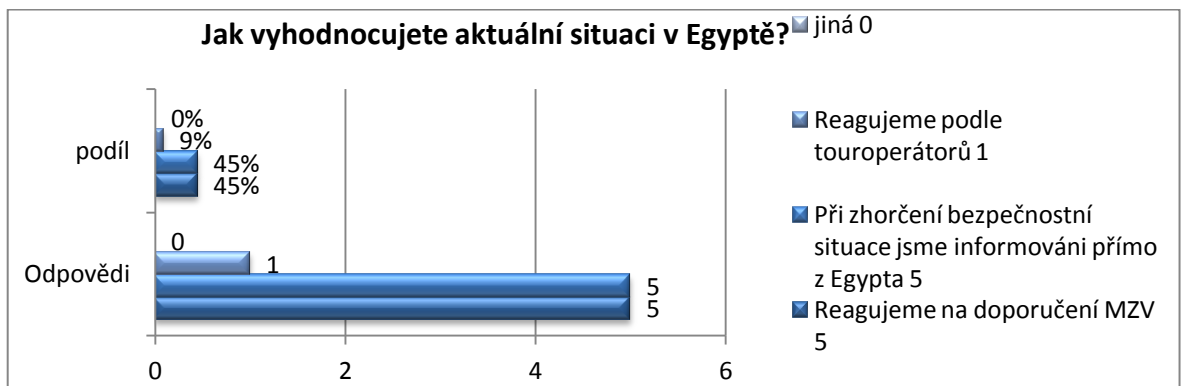
V třetí otázce dotazníku jsem zjišťoval, jak CK informují svoje klienty před zakoupením zájezdu do Egypta o bezpečnostní situaci. Většina odpověděla, že jen, když se zeptají a téměř tolik informuje vždy. Jen dvě odpovědi odkazovaly na stránky MZV. Ze své zkušenosti vím, že CK předpokládají, že klient, který si kupuje zájezd do země se zvýšeným bezpečnostním rizikem, je se situací obeznámen a sami mu informace nesdělují, maximálně je odkazují na stránky MZV. Je pochopitelné, že když už mají takovou destinaci v nabídce, tak nikoho nebudou odrazovat od koupě zájezdu, nehledě na to, že informace personálu jsou často nedostatečné.

Graf 3. Informujete klienty před zakoupením zájezdu o současné situaci v Egyptě?

Otázka č. 4: Jak vyhodnocujete aktuální situaci v Egyptě?

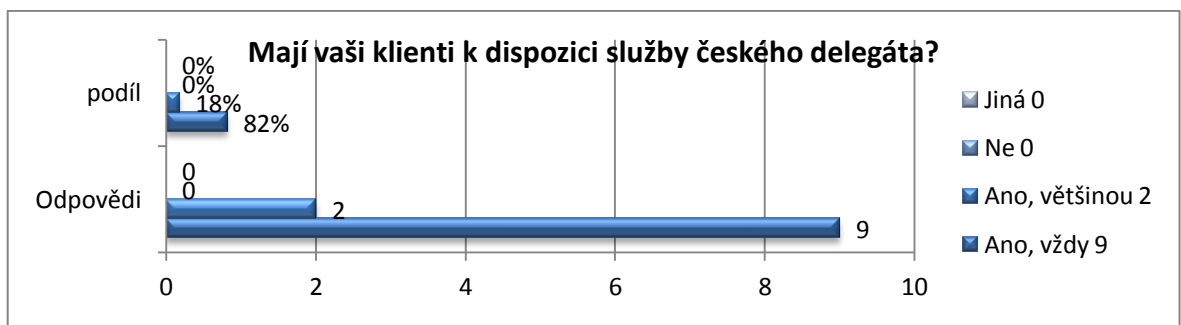
Vyhodnocení aktuální situace v Egyptě je vzhledem k překotnému vývoji tamní politické situace velmi důležité a CK by měli okamžitě reagovat na případnou změnu k horšímu, aby mohli řešit tuto změnu zastavením prodeje dalších zájezdů, popř. předčasným stažením svých klientů z Egypta, čehož jsme byli v loňské sezóně u některých CK svědkem. Ne všechny CK se tak zachovaly. Odpovědi na čtvrtou otázku vypovídají, že CK dbají doporučení MZV, pokud míra ohrožení přesáhne určitou mez, kdy bezpečnost je evidentně ohrožena i v relativně bezpečných letoviscích u moře a že většina je informována přímo z Egypta z místa událostí.

Graf 4. Jak vyhodnocujete aktuální situaci v Egyptě?

Otázka č. 5: Mají vaši klienti k dispozici službu českého delegáta?

Dotaz na to, zda mají čeští klienti v Egyptě českého delegáta, jsem zařadil do dotazníku z důvodu toho, že spousta našich turistů jezdí na zahraniční dovolené bez jazykového vybavení a v případě nenadálé situace, pokud by nebyl k dispozici český delegát, toto může mít velký vliv na řešení vzniklých problémů pro samotné turisty. Z odpovědí je jasné, že většina CK v Egyptě českého delegáta má.

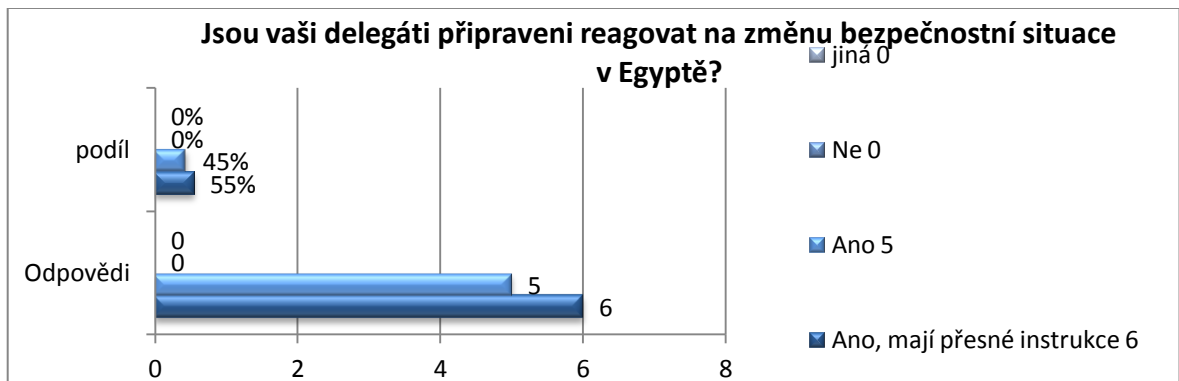

Graf 5. Mají vaši klienti k dispozici službu českého delegáta?

Otázka č. 6: Jsou Vaši delegáti připraveni reagovat na změnu bezpečnostní situace v Egyptě?

CK ve svých odpovědích uvádějí, že jejich delegáti mají přesné instrukce, anebo vědí co dělat při zhoršení bezpečnostní situace. Jenom se můžeme domýšlet, jak by reagovali, při takové situaci a zdali jsou opravdu speciálně školeni pro případ krizových situací, které v Egyptě hrozily a pořád ještě hrozí. Jestli mezi delegáty nejsou třeba studenti, kteří zvlád-

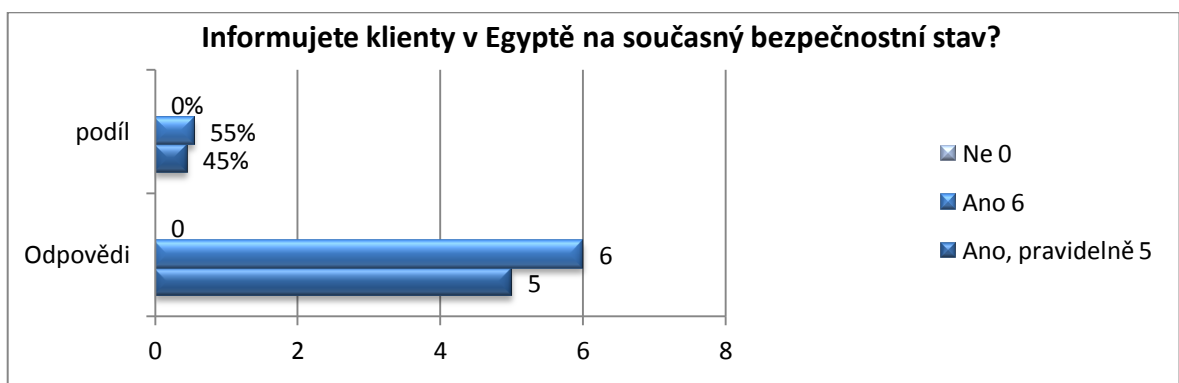
nou díky znalostem angličtiny organizovat pobyt turistů v Egyptě za běžných podmínek, ale s nenadálou bezpečnostní situací se ještě nesetkali.

Graf 6. Jsou Vaši delegáti připraveni reagovat na změnu bezpečnostní situace v Egyptě?

Otázka č. 7: Informujete klienty v Egyptě na současný bezpečnostní stav?

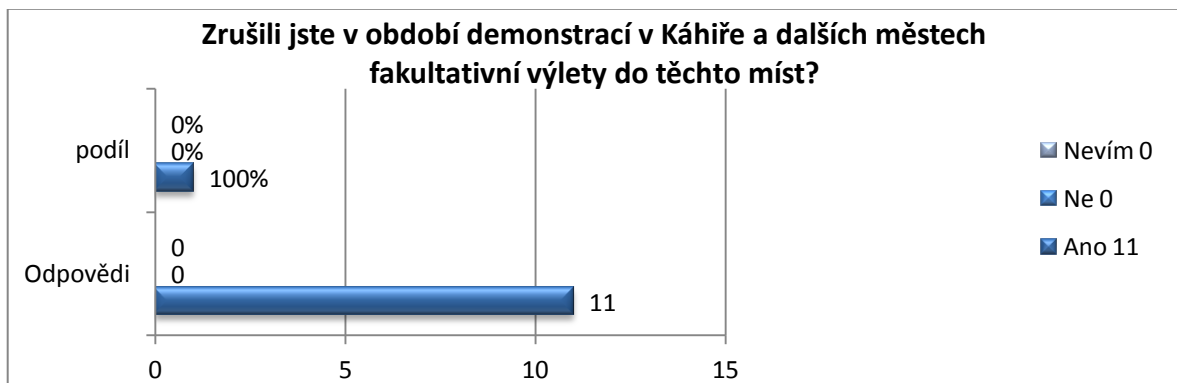
Turisté jsou v Egyptě v destinacích u moře svým způsobem izolováni od událostí, která se dějí ve velkých městech a neuvědomují si, že situace se může v krátkosti přesunout i do poklidných letovisek. A proto informace ze strany CK jsou nutností. Musejí být informováni o bezpečnostní situaci, která se může zhoršit. Měli by mít zprávy, jaká doporučení v danou dobu vydalo MZV, což koresponduje s odpověďmi v dotazníku.

Graf 7. Informujete klienty v Egyptě na současný bezpečnostní stav?

Otázka č. 8: Zrušili jste v období demonstrací v Káhiře a dalších městech fakultativní výlety do těchto míst?

Jednoznačné odpovědi na osmou, otázku dávají jasně najevo, že CK si riziko, jež hrozí turistům v Egyptě, uvědomují, ale nechtějí přijít o investice, které do organizování zájezdů v této zemi vložily a tak se snaží alespoň toto riziko eliminovat, zrušením fakultativních zájezdů do velkých měst, kde toto riziko je extrémní.

Graf 8. Zrušili jste v období demonstrací v Káhiře a dalších městech fakultativní výlety do těchto míst?

Otázka č. 9: Požadují klienti fakultativní výlety do míst se zvýšeným rizikem?

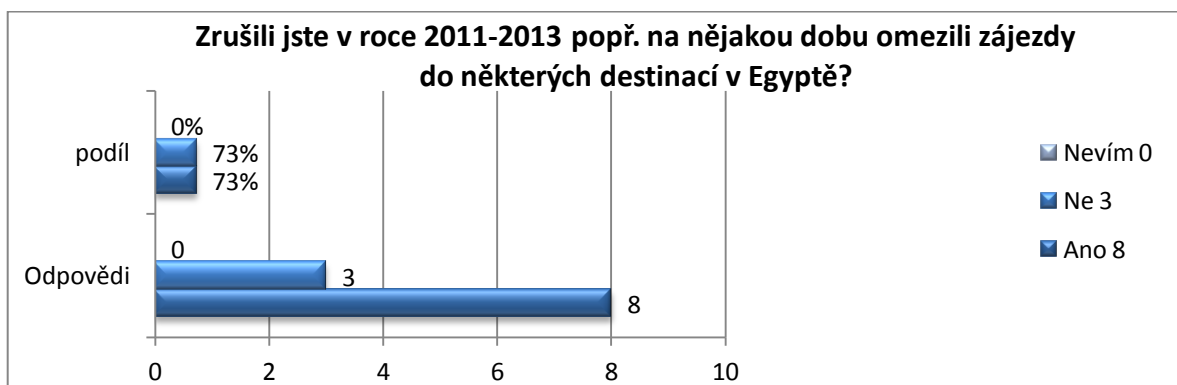
Doporučení MZV pro cesty do Egypta bylo vyhýbat se velkým městům, kde se konaly velké demonstrace. Při těchto protestech často docházelo ke ztrátám na životech, tak by každý předpokládal, že nebude zájem riskovat návštěvu turistických památek, která jsou často ve velkých městech, včetně hlavního města Káhiry. Z odpovědí je zřejmé, jsou lidé, kteří buď nejsou dostatečně informováni, nebo tato doporučení podceňují a lehkomylně se vystavují možným rizikům, čímž mohou způsobit komplikace dalším lidem.

Graf 9. Požadují klienti fakultativní výlety do míst se zvýšeným rizikem?

Otázka č. 10: Zrušili jste v roce 2011-2013, popř. na nějakou dobu omezili zájezdy do některých destinací v Egyptě?

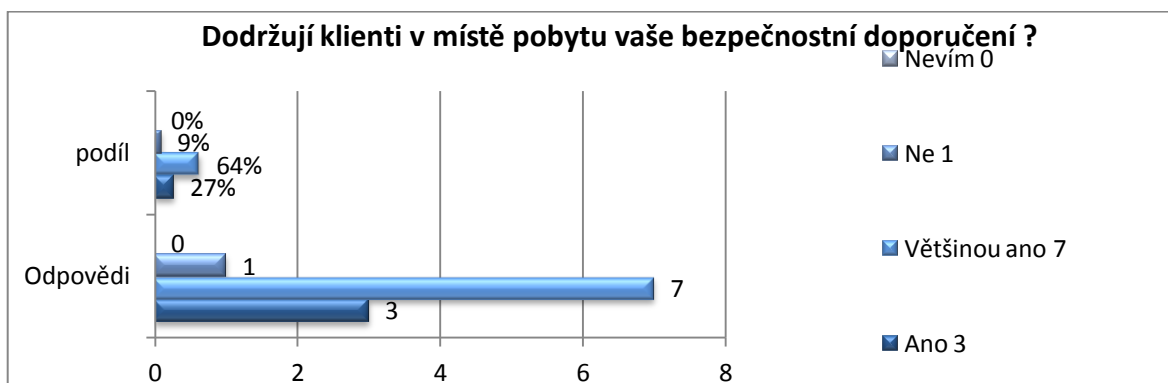
Desátá otázka se týká zvýšené míry rizika v době nepokojů v některých letoviscích v Egyptě. Jednalo se především o letoviska na Sinajském poloostrově, především MZV varovalo před návštěvou letoviska Taba. Pokud některé CK neomezily zájezdy do tohoto střediska, tak ho buď nemají v nabídce, nebo velmi podceňují bezpečnostní situaci. Bezpečnostní opatření italských a německých CK jsou daleko přísnější než naše CK. Italové v reakci na teroristický atentát z února 2014 v Tabě ruší zájezdy na celém Sinajském poloostrově.[63]

Graf 10. Zrušili jste v roce 2011-2013, popř. na nějakou dobu omezili zájezdy do některých destinací v Egyptě?

Otázka č. 11: Dodržují klienti v místě pobytu vaše bezpečnostní doporučení?

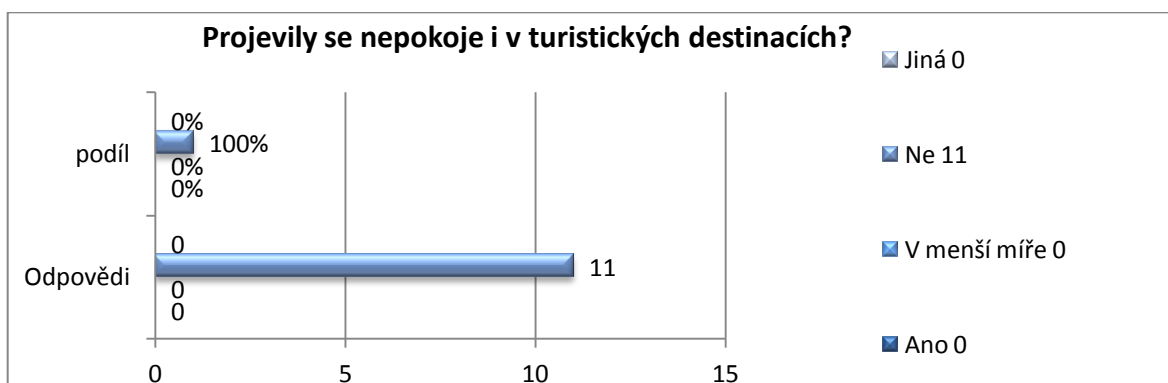
Otázka č. 11 se týkala dodržování bezpečnostních opatření v místě pobytu ze strany klientů. Jestliže si člověk vybere za cíl své dovolené zemi, kde jsou díky neklidné vnitropolitické situaci nutná bezpečnostní opatření, tak jejich dodržování by mělo být samozřejmostí pro každého. Z odpovědí vyplynulo, že tuto odpovědnost nesdílí každý turista z České republiky a najdou se vždycky jedinci, kteří bezpečnostní opatření porušují.

Graf 11. Dodržují klienti v místě pobytu vaše bezpečnostní doporučení?

Otázka č. 12: Projevily se nepokoje i v turistických destinacích?

Na dvanáctou otázku všechny CK svorně odpověděly, že letovisek se nepokoje nedotkly. CK aby přilákali zákazníky na dovolenou do Egypta tvrdí, že letovisek u moře se nepokoje netýkají, že tam je bezpečno. Je sice pravda, že v loňské sezóně se vraceli naši turisté z některých letovisek v době probíhajících nepokojů a tvrdili, že strávili klidnou dovolenou a o nepokojích ani nevěděli, ale přesto byly zaznamenány protesty i v nejznámějším středisku u Rudého moře a to v Hurghadě, kde byl zaznamenán i jeden mrtvý při protestech v srpnu 2013.[64]

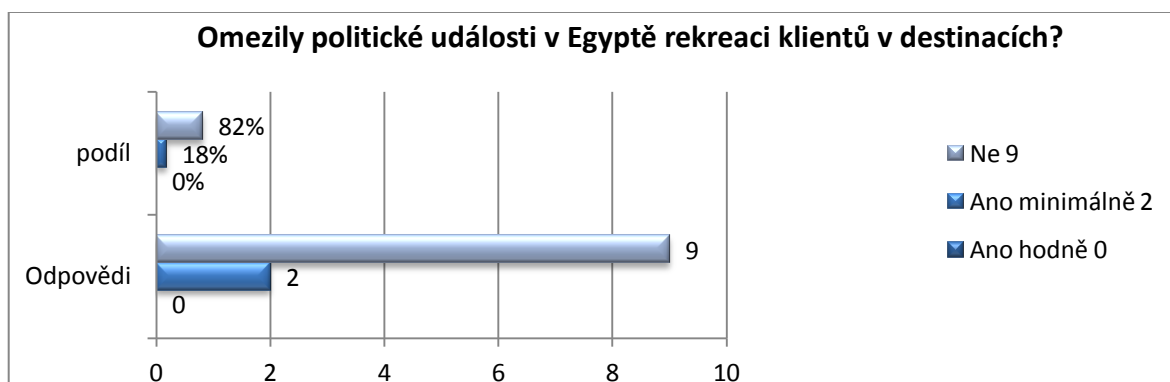

Graf 12. Projevily se nepokoje i v turistických destinacích?

Otázka č. 13: Omezily politické události v Egyptě rekreaci klientů v destinacích?

Otázka č. 13 směřovala na to, zda byla politickými událostmi omezena rekreace přímo v letoviscích. Touto otázkou jsem chtěl ověřit tvrzení CK, že do letovisek je možné jezdit i když velká města nejsou bezpečná, že tam klientům nic nehrozí. Odpovědi v dotazníku

toto tvrzení podporují. Pokud nebudeme jako omezení počítat zrušení fakultativních výletů za historickými památkami, což samo osobě je velké omezení dovolené v Egyptě.

Graf 13. Omezily politické události v Egyptě rekreaci klientů v destinacích?

Otázka č. 14: Zaznamenali jste nějakou událost, ohrožení klientů v souvislosti s nepokoji v Egyptě?

Čtrnáctá otázka se týkala ohrožení klientů v souvislosti s nepokoji v Egyptě. Všechny CK odpověděly, že ne. V předchozí části této práce jsem ohrožení českých turistů zaznamenal. Jednalo se možná o ojedinělý případ a taky se nemusel týkat CK odpovídající na dotazník.

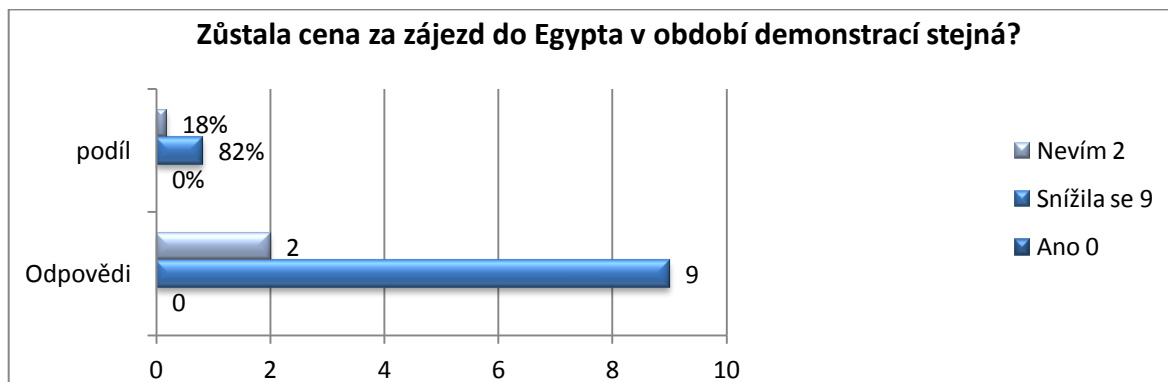

Graf 14. Zaznamenali jste nějakou událost, ohrožení klientů v souvislosti s nepokoji v Egyptě?

Otázka č. 15: Zůstala cena za zájezd do Egypta v období demonstrací stejná?

Z odpovědí na patnáctou otázku je zcela jasné, že události v Egyptě ovlivnily ceny zájezdů směrem dolů. Je to celkem pochopitelné, že lidé v případě určitého nebezpečí raději volí náhradní destinace, což mělo negativní důsledky pro egyptský turistický ruch a samozřej-

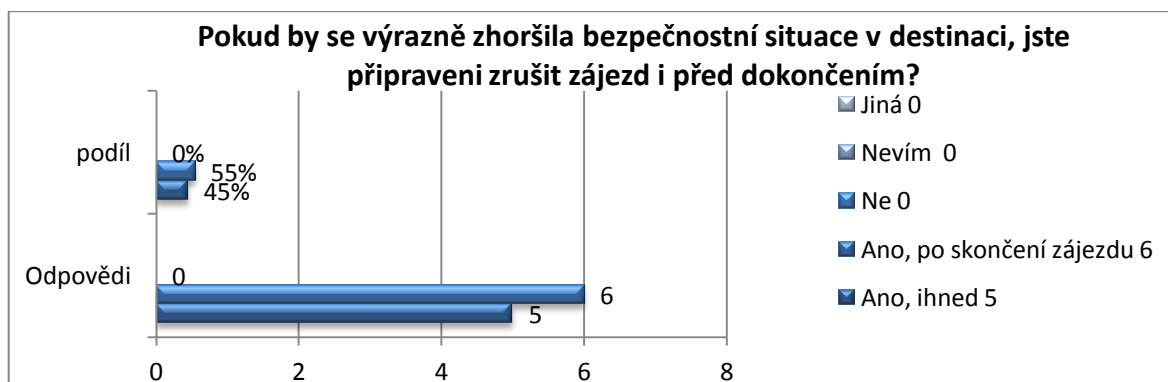
mě taky pro CK pořádající zájezdy do Egypta. Snížení cen mohlo velmi ovlivnit zájemce, pro které byl Egypt příliš drahý, ale po snížení již byly ceny přijatelné. Ovšem vše má své pro a proti a každý si musí uvědomit, jestli úspora stojí za riziko, které zakoupením zájezdu v tuto dobu je adekvátní.

Graf 15. Zůstala cena za zájezd do Egypta v období demonstrací stejná?

Otázka č. 16: Pokud by se výrazně zhoršila bezpečnostní situace v destinaci, jste připraveni zrušit zájezd i před dokončením?

Šestnáctá otázka se týkala možnosti zrušení zájezdu při zhoršení bezpečnostní situace. Tato situace v loňské sezóně nastala a některé naše CK opravdu rušily zájezdy před jejich dokončením. Některé až po dokončení. I odpovědi v dotazníku odpovídají tomu, že zhoršení bezpečnostní situace je pro každou CK jinak měřitelné. A samozřejmě i názory samotných turistů jsou rozdílné. Při předčasném ukončení své dovolené někteří klienti tvrdili, že CK podlehla tlaku médií a své ohrožení si vůbec nepřipouštěli. [65]

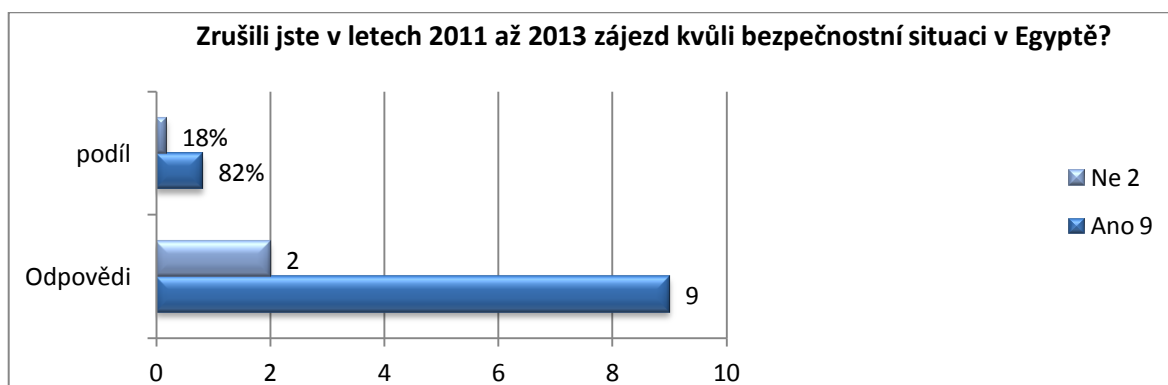
Graf 16. Pokud by se výrazně zhoršila bezpečnostní situace v destinaci, jste připraveni zrušit zájezd i před dokončením?

Otázka č. 17: Kde je hranice bezpečnosti zrušení zájezdů do Egypta?

Tato otázka byla položena jako volná a odpovědi na ni zněly převážně ve smyslu vyhodnocení managementu CK, že situace překročila mez bezpečnosti, několik odpovědí se odvolávalo na doporučení MZV. Celkově jde říci, že CK zruší zájezd, pokud vyhodnotí, že bezpečnost klientů je v ohrožení. Samozřejmě, tak jako v předešlé otázce, toto vyhodnocení je subjektivního charakteru a záleží na jednotlivcích, kteří mají pravomoci a povinnost toto učinit.

Otázka č. 18: Zrušili jste v letech 2011 až 2013 zájezd kvůli bezpečnostní situaci v Egyptě?

Tato otázka navazuje na předešlou a pokouší se zjistit jak dotazované CK reagovaly na vzniklá nebezpečí v uplynulých sezónách v Egyptě. Je všeobecně známo, že některé CK zájezdy rušily v důsledku zhoršení bezpečnostní situace, ale taky, že tomu bylo později, než tak učinili velcí zahraniční touroperátoři a dále je známo, že zájezdy obnovily jako jedni z prvních. Toto svádí k domněnce, že naše CK při zhodnocení bezpečnostní situace více riskují, což může být odůvodněno tím, že česká klientela má hodnotu přijatelného rizika jinde než ta zahraniční anebo je za větší ochotou riskovat horší ekonomická situace našich CK.

Graf 17. Zrušili jste v letech 2011 až 2013 zájezd kvůli bezpečnostní situaci v Egyptě?

5.4 Výsledky dotazníkového šetření

Odpověď na základní otázku dotazníkového šetření, zda je turistická destinace Egypt destinací bezpečnou, není úplně jednoznačná. Z uvedených odpovědí jsme zjistili, že od revolučních událostí se pro turisty mnohé změnilo. Návštěva velkých měst včetně Káhiry

se nedoporučuje, neboť stále probíhají demonstrace a hrozí zde běžnému turistovi velké nebezpečí. Cestovní kanceláře ve snaze eliminovat ztrátu způsobenou poklesem poptávky o Egypt opět organizují do této země zájezdy, ale vozí turisty do letovisek u moře, které prezentují jako bezpečné. Zrušily možnosti fakultativních výletů za historickými památkami do Káhiry a dalších míst, čímž bezpečnostní riziko snížily. Z odpovědi se zdá být rekreace omezená na tato letoviska poměrně bezpečná. Ovšem zákaz opouštět tyto resorty neexistuje a je tak na každém jednotlivci, jestli se doporučení bude řídit, či ne. Dále musíme konstatovat, že ne všechna letoviska jsou v relativním klidu. Pobyt na Sinajském poloostrově se vyznačuje zvýšeným rizikem a konkrétně letovisko Taba je označeno jako velmi nebezpečné.

Vyhodnocení míry bezpečnosti destinace ze strany cestovních kanceláří je velmi subjektivní a někdy i poměrně rozdílné. Ne vždy koresponduje s doporučením Ministerstva zahraničních věcí ČR a často velice odlišné s vyhodnocením některých zahraničních CK, které Egypt zatím zrušily ze své nabídky. Naše CK v loňské sezóně, v reakci na zvýšené nebezpečí taky rušily některé zájezdy, ale nyní prakticky všechny opět Egypt nabízejí a dokonce se zákazníci snaží nalákat na levnější ceny.

Informovanost zákazníků ze strany CK je taky velmi rozdílná a zdá se, že klienti CK nereagují na zvýšené riziko a jediné co je zajímavá je přijatelná cena zájezdu. Někteří dokonce porušují i základní bezpečnostní doporučení, které CK doporučuje.

ZÁVĚR

Egypt je země s jednou z nejdelších historií a i díky tomu je jednou z nejvyhledávanějších turistických destinací. Vzhledem k tomu že popularita Egypta jako turistické destinace mezi českými turisty v posledních letech výrazně stoupala, tak je vhodné analyzovat míru nebezpečí, která se vlivem revolučních událostí v arabském světě dozajista znásobila. Naši turisté si Egypt velmi oblíbili a stále je velice častým cílem dovolených.

Hlavním cílem této bakalářské práce bylo analyzovat možná rizika turismu v Egyptě. Pro tuto analýzu bylo nutné vymezit základní teoretické pojmy z oblasti bezpečnosti a turismu a také souvislosti mezi těmito dvěma pojmy, což jsem provedl v první části bakalářské práce. V druhé kapitole byl vymezen Egypt jako turistická destinace se všemi svými faktory a možnostmi pro turismus. Následně byla analyzována možná rizika z pohledu běžného turistu. Aby byl tento rozbor co nejvěrohodnější, bylo použito sektorové rozdělení možných rizik a tato byla předložena na konkrétních případech dostupných z běžných zdrojů. Dále byl Egypt hodnocen s použitím Global Peace indexu, provedena analýza SWOT a taky byly využity výsledky map politických rizik firmy AON.

Výsledkem této analýzy bylo zjištění, že Egypt jako cílová destinace v současnosti představuje pro turisty velká bezpečnostní rizika, která se s postupným zlepšováním vnitropolitické situace zmenšují, ale nedá se přetrvává možnost ohrožení jednotlivých účastníků turistického zájezdu. Na základě tohoto hodnocení nedoporučujeme cestovat v současnosti na turistický zájezd do Egypta. Tímto hodnocením můžeme konstatovat, prvotní cíl byl splněn.

Druhotným cílem bakalářské práce bylo zjištění, jak naše cestovní kanceláře reagují na možná bezpečnostní rizika svých klientů v Egyptě a dále, jak toto nebezpečí vnímají jednotliví turisté. K tomu bylo použito dotazníkové šetření, při kterém byly osloveny naše cestovní kanceláře provozující zájezdy do Egypta. Výsledek tohoto šetření je uveden v předchozí části práce. Na základě tohoto šetření můžeme konstatovat, že většina cestovních kanceláří na zvýšená bezpečnostní rizika v Egyptě reagovala, ale protože zájezdy do Egypta jsou s určitým omezením stále v jejich nabídce, tak rozhodnutí zda do Egypta jet za rekreací zůstává na samotných klientech, kteří jsou poměrně málo informováni. Dalším faktorem, který ovlivňuje rozhodnutí o cestě do země se zvýšeným bezpečnostním rizikem, kterým Egypt v současnosti beze sporu stále zůstává, je i to, každý jednotlivec má rozdílné

nou míru vnímání bezpečnosti. Tímto zjištěním můžeme říci, že i druhotné cíle byly splněny.

Na základě této práce je možné konstatovat, že v současnosti se nedoporučuje absolvovat turistický zájezd do Egypta, neboť bezpečnostní rizika jsou příliš velká. Pro ty, kdo se přesto rozhodne strávit dovolenou v této zemi, bych doporučil bedlivě sledovat aktuální doporučení Ministerstva zahraničních věcí a nespoléhat na vyhodnocení jednotlivých cestovních kanceláří. Vyhodnocovat na internetu případné zhoršení bezpečnostní situace a před cestou se registrovat v aplikaci DROZD na stránkách ministerstva zahraničních věcí.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] ZEMAN, Petr. *Česká bezpečnostní terminologie*. Vyd. 2. Brno: Oeconomica, 2003, 97 s. ISBN 80-210-3037-2.
- [2] EICHLER, Jan. *Mezinárodní bezpečnost v době globalizace*. Praha: Portál, 2009, 327 s. ISBN 978-807-3675-400.
- [3] Bezpečnost. MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Mvčr.cz* [online]. 2010 [cit. 2013-10-20]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnost.aspx>
- [4] BUZAN, Barry, Ole WAEVER. *Bezpečnost: nový rámec pro analýzu*. 1. vyd. Překlad Ivo Lukáš. Brno: Centrum strategických studií, 2005, 267 s. *Současná teorie mezinárodních vztahů*. ISBN 80-903-3336-2
- [5] KR-STREDOCESKY.CZ/. *TERMINOLOGICKÝ SLOVNÍK POJMŮ Z OBLASTI KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ A PLÁNOVÁNÍ OBRANY STÁTU* [online]. 2009 [cit. 2013-10-28]. Dostupné z: <http://www.kr-stredocesky.cz/NR/rdonlyres/2D3D9276-9C99-42D9-872C-59838D27B622/91683/Terminologick%C3%BDslovn%C3%ADkpoj%C5%AFaktualizovan%C3%A1verzek.pdf>
- [6] ANTUŠÁK, Emil. *Úvod do teorie krizového managementu I*. Vyd. 2. Praha: Oeconomica, 2003. ISBN 80-245-0548-7.
- [7] ORSEC.CZ. *Co je to riziko a analýza rizik* [online]. 2011 [cit. 2013-10-28]. Dostupné z: http://www.orsec.cz/cs/informacni-servis/clanky-a-komentare/co-je-to-riziko-a-analyza-rizik_38-570
- [8] ÚSTAV MEZINÁRODNÍCH VZTAHŮ. *Jak vyhodnocovat bezpečnostní hrozby a rizika dnešního světa* [online]. 2013 [cit. 2013-10-28]. Dostupné z: http://mercury.ethz.ch/serviceengine/Files/ISN/29233/ipublicationdocument_singledocument/d2be83ab-6619-4148-848d-2bef72249d24/cs/2004-11-Jak+vyhodnocovat+bezpecnostn%C3%AD+hrozby+a+rizika+dnean%C3%ADho+sveta.pdf
- [9] CZECHTOURISM.CZ. *DIDAKTICKÉ METODY PRO VÝUKU CESTOVNÍHO RUCHU NA ZÁKLADNÍCH A STŘEDNÍCH ŠKOLÁCH* [online]. 2013 [cit. 2014-02-23]. Dostupné z: http://www.czechtourism.cz/getmedia/26d3b784-dae3-4fa6-9c09-d7c89780a21d/22_04_13_didakticke_metody.pdf.aspx

- [10] HESKOVÁ, Marie. *Cestovní ruch: pro vyšší odborné školy a vysoké školy*. 2., upr. vyd. Praha: Fortuna, 2011. ISBN 978-80-7373-107-6.
- [11] MALÁ, Vlasta. *Cestovní ruch: (vybrané kapitoly)*. Vyd. 1. V Praze: Vysoká škola ekonomická v Praze, 1999, 83 s. ISBN 80-707-9443-7.
- [12] PALATKOVÁ, Monika. *Marketingová strategie destinace cestovního ruchu: jak získat více příjmů z cestovního ruchu*. 1. vyd. Praha: Grada, 2006. ISBN 80-247-1014-5.
- [13] INDROVÁ, Jarmila. *Cestovní ruch: [základy]*. Vyd. 2. přeprac. V Praze: Oeconomica, 2009, 121 s. ISBN 978-802-4515-694.
- [14] RYGLOVÁ, Kateřina, Michal BURIAN a Ida VAJČNEROVÁ. *Cestovní ruch - podnikatelské principy a příležitost v praxi*. 1. vyd. Praha: Grada, 2011, 213 s. ISBN 978-80-247-4039-3.
- [15] CZECHTOURISM. *Česká republika - bezpečná destinace* [online]. 2013 [cit. 2013-11-31]. Dostupné z: <http://vyzkumy.czechtourism.cz/download.php?type=analyzy&file=0604.pdf>.
- [16] HEJMA, Aleš. *Terorismus ve světě a cestovní ruch* [online]. 2003 [cit. 2014-02-23]. Dostupné z: http://www.cot.cz/data/cesky/03_09/priloha_C0903.pdf
- [17] ČERBA, Otakar. *Geografie cestovního ruchu* [online]. 2003 [cit. 2014-01-02]. Dostupné z: <http://gis.zcu.cz/studium/dbg2/Materialy/html/ch16.html>
- [18] KOTLER. *Marketing podle Kotlera: jak vytvářet a ovládnout nové trhy*. Vyd. 1. Praha: Management Press, 2000, 258 s. ISBN 80-726-1010-4.
- [19] ČESKATELEVIZE.CZ. *Destinace, kterým je lépe se vyhnout* [online]. 2014 [cit. 2014-01-02]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/252581-destinace-kterym-je-lepe-se-vyhnut-50-nejnebezpecnejsich-mest-na-zemi/>
- [20] VISION OF HUMANITY. *Global Peace Index* [online]. 2014 [cit. 2014-02-24]. Dostupné z: <http://www.visionofhumanity.org/#page/indexes/global-peace-index>
- [21] MVCR.CZ. *Měření míry ohrožení terorismem* [online]. 2014 [cit. 2014-02-24]. Dostupné z: www.mvcr.cz/soubor/mereni-miry-ohrozeni-terorismem.aspx
- [22] MZV.CZ. *DROZD - Registrace občanů při cestách do zahraničí* [online]. 2009 [cit. 2014-03-14]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/cestujeme/registrace_obcanu_pri_cestach_do/

- [23] DOVOLENAEGYPT.CZ. *Egypt - všeobecné informace* [online]. 2014 [cit. 2014-02-24]. Dostupné z: <http://www.dovolenaegypt.cz/informace.html>
- [24] WWW.MZV.CZ. *Egypt* [online]. 2014 [cit. 2014-02-24]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/afrika/egypt/
- [25] HAMARNEHOVÁ, Iveta. *Geografie turismu: mimoevropská teritoria*. 1. vyd. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-4430-8.
- [26] VLNA.CZ. *Dovolená Egypt* [online]. 2014 [cit. 2014-02-25]. Dostupné z: <http://dovolena.e-nemeckeck.cz/egypt>
- [27] WWW.RUDE-MORE.COM. *Rudé moře* [online]. 2010 [cit. 2014-02-25]. Dostupné z: <http://www.rude-more.com/index.php>
- [28] ROZEHNAL, Jan. WWW.EGYPTOLOGIE. *Egyptské památky* [online]. 2010 [cit. 2014-02-25]. Dostupné z: <http://www.egyptologie.cz/egyptske-pamatky/>
- [29] RYGLOVÁ, Kateřina, Michal BURIAN a Ida VAJČNEROVÁ. *Cestovní ruch - podnikatelské principy a příležitosti v praxi*. 1. vyd. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-4039-3.
- [30] BUSINESSINFO.CZ. *Egypt: Ekonomická charakteristika země* [online]. 2013 [cit. 2014-03-02]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/egypt-ekonomicka-charakteristika-zeme-18301.html>
- [31] MZV.CZ. *Ekonomická charakteristika země* [online]. 2014 [cit. 2014-03-02]. Dostupné z: https://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/afrika/egypt/ekonomika/ekonomicka_charakteristika_zeme.html
- [32] HAMARNEHOVÁ, Iveta. *Geografie turismu: mimoevropská teritoria*. 1. vyd. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-4430-8.
- [33] ČERNÝ, Karel. 2012. *Svět politického islámu - Politické probuzení Blízkého východu*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny.
- [34] TÝDEN.CZ. *Egyptané se množí o sto šest. Jaké budou důsledky?* [online]. 2014 [cit. 2014-03-06]. Dostupné z: http://www.tyden.cz/rubriky/zahranici/afrika/egyptane-se-mnozi-o-sto-sest-jake-budou-dusledky_298485.html
- [35] E15.CZ. *Egypt čeká školská revoluce* [online]. 2013 [cit. 2014-03-06]. Dostupné z: <http://euro.e15.cz/archiv/egypt-ceka-skolska-revoluce-948806>

- [36] FOTOATLAS.CZ. *Lidé mezi hroby* [online]. 2012 [cit. 2014-03-06]. Dostupné z: http://www.fotoatlas.cz/index.php/index.php?pg=gallery&gallery_id=1227
- [37] MZV.CZ. *Celní a devizové předpisy* [online]. 2014 [cit. 2014-03-06]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/afrika/egypt/cestovani/duty.html
- [38] MZV.CZ. *Vnitropolitická charakteristika* [online]. 2014 [cit. 2014-03-06]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/afrika/egypt/politika/vnitropoliticka_charakteristika.html
- [39] BUSINESSINFO.CZ. *Egypt: Ekonomická charakteristika země* [online]. 2013 [cit. 2014-03-06]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/egypt-ekonomicka-charakteristika-zeme-18301.html#sec1>
- [40] KOMPAS.ESTRANKY.CZ. *Konflikty ve světě po druhé světové válce* [online]. 2012 [cit. 2014-03-10]. Dostupné z: <http://www.kompas.estranky.cz/clanky/ucebnice-dejepisu/konflikty-ve-svete-po-druhe-svetove-valce-ii.-arabsko-izraelsky-konflikt-petra-daubner.html>
- [41] VALKA.CZ. *Terorismus* [online]. 2001 [cit. 2014-03-10]. Dostupné z: http://www.valka.cz/clanek_327.html
- [42] NOVA.CZ. *Teroristé útočí i na turisty. Přehled útoků v Egyptě* [online]. 2009 [cit. 2014-03-10]. Dostupné z: <http://tn.nova.cz/zpravy/zahranici/teroriste-utoci-i-na-turisty-prehled-utoku-v-egypte.html>
- [43] EUROZPRAVY.CZ. *Teroristický útok na autobus se zahraničními turisty v Egyptě* [online]. 2014 [cit. 2014-03-10]. Dostupné z: <http://zahranicni.eurozpravy.cz/afrika/87496-teroristicky-utok-na-autobus-se-zahranicnimi-turisty-v-egypte-nejmene-ctyri-mrtvi/>
- [44] ZPRAVY.IHNED.CZ. *Únos 11 zahraničních turistů v Egyptě* [online]. 2008 [cit. 2014-03-11]. Dostupné z: <http://zpravy.ihned.cz/c1-28025700-unos-11-zahranicnich-turistu-v-egypte-udajne-kvuli-vykupnemu>
- [45] CESKATELEVIZE.CZ. *Turisté unesení v Egyptě jsou v pořádku na svobodě* [online]. 2013 [cit. 2014-03-11]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/220527-turiste-uneseni-v-egypte-jsou-v-poradku-na-svobode/>
- [46] LIDOVKY.CZ. *Únosy turistů na Sinaji pokračují* [online]. 2013 [cit. 2014-03-11]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/unosy-turistu-na-sinaji-pokracuji-zmizeli-dva-ameriane-pkt/zpravy-svet.aspx?c=A120713_171531_ln_zahranici_jv

- [47] AHAONLINE.CZ. *Drama českých turistů v Egyptě* [online]. 2012 [cit. 2014-03-11]. Dostupné z: <http://www.ahaonline.cz/clanek/musite-vedet/76309/drama-ceskych-turistu-v-egypte-letiste-obsadili-ozbrojeni-beduini.html>
- [48] NOVINKY.CZ. *Při demonstracích v Egyptě zemřelo 49 lidí* [online]. 2014 [cit. 2014-03-12]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/zahranicni/blizky-a-stredni-vychod/325608-pri-demonstracich-v-egypte-zemrelo-49-lidi.html>
- [49] DENIK.CZ. *Dva mrtví a 50 zraněných při demonstracích v Egyptě* [online]. 2014 [cit. 2014-03-12]. Dostupné z: http://www.denik.cz/ze_sveta/dva-mrtvi-a-50-zranenych-pri-demonstracich-v-egypte-20140307.html
- [50] CHRITSNET.CZ. *Egypt už není naším domovem, říkají koptové* [online]. 2013 [cit. 2014-03-12]. Dostupné z: http://www.christnet.cz/clanky/5040/reuters_egypt_uz_neni_nasim_domovem_stezuji_si_koptsti_krestane.url
- [51] RADIOVATICANA.CZ. *V Egyptě se množí případy násilí namířené proti křesťanům* [online]. 2013 [cit. 2014-03-12]. Dostupné z: <http://www.radiovaticana.cz/clanek.php?id=18585>
- [52] ROZHLAS.CZ. *Beduíni v Egyptě blokovali letiště* [online]. 2012 [cit. 2014-03-12]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/zpravy/blizkyvychod/_zprava/beduini-v-egypte-blokovali-letiste-v-zemi-uvizly-stovky-turistu-vcetne-cechu--1094020
- [53] CESKATELEVIZE.CZ. *Revoluční naděje se rozplývají* [online]. 2013 [cit. 2014-03-12]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/211579-revolucni-nadeje-se-rozplyvaji-prace-neni-ceny-rostou/?mobileRedirect=off>
- [54] HAMŠÍK, Michal. SVETADILY.CZ. *Káhira - život ve Městě mrtvých* [online]. 2012 [cit. 2014-03-13]. Dostupné z: <http://egypt.svetadily.cz/clanky/Zivot-ve-Meste-mrtvych>
- [55] ROZHLAS.CZ. *Egyptský Šarm aš-Šejch zasáhlo mírné zemětřesení* [online]. 2011 [cit. 2014-03-13]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/zpravy/blizkyvychod/_zprava/853750
- [56] KATASTROFY.METEOPRESS.CZ. *Řecko, Turecko, Egypt postihlo zemětřesení, které pocítili i turisté* [online]. 2012 [cit. 2014-03-13]. Dostupné z: <http://katastrofy.meteopress.cz/content/recko-turecko-egypt-postihlo-zemetreseni-ktere-pocitili-i-turiste>

- [57] WEBNODE.CZ. *Postřehy z Egypta* [online]. 2013. vyd. 2013 [cit. 2014-03-13]. Dostupné z: <http://marie-karel.webnode.cz/postrehy-z-egypta/>
- [58] SLUNECNO.CZ. *Silná bouře připravila v Egyptě o život od soboty 16 lidí* [online]. 2014 [cit. 2014-03-13]. Dostupné z: <http://www.slunecno.cz/clanky/silna-boure-pripravila-v-egypte-o-zivot-od-soboty-16-lidi-704>
- [59] WEBNODE.CZ. *Postřehy z Egypta* [online]. 2013. vyd. 2013 [cit. 2014-03-13]. Dostupné z: <http://marie-karel.webnode.cz/postrehy-z-egypta/>
- [60] SVETADILY.CZ. *Žraloci řadí v Rudém moři* [online]. 2013 [cit. 2014-03-13]. Dostupné z: <http://egypt.svetadily.cz/clanky/Zraloci-radi-v-Rudem-mori>
- [61] KOČÍ, Vladimír. SWEB.CZ. *Egyptské vodárenské provozy v Káhiře* [online]. 2012 [cit. 2014-03-13]. Dostupné z: <http://ekotoxikologie.sweb.cz/toxlab/knihovna/egypt.htm>
- [62] AZT.SK. *Slovensko je až 23. nejbezpečnější krajinou světa* [online]. 2011 [cit. 2014-04-02]. Dostupné z: <http://adam.azet.sk/clanky/10085/slovensko-je-az-23-najbezpecnejsou-krajinou-sveta.html>
- [63] CESKATELEVIZE.CZ. *Itálie varuje před cestami na Sinaj, podle české diplomacie jsou letoviska klidná* [online]. 2014. vyd. 2014 [cit. 2014-04-16]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/264737-italie-varuje-pred-cestami-na-sinaj-podle-ceske-diplomacie-jsou-letoviska-klidna/>
- [64] TN.NOVA.CZ. *Egyptské nepokoje už jsou i v letovisku HURGHADA! Jeden mrtvý, turisté v ohrožení* [online]. 2013 [cit. 2014-04-17]. Dostupné z: <http://tn.nova.cz/zpravy/zahranici/egyptske-nepokoje-uz-jsou-i-v-letovisku-hurghada-jeden-mrtvy.html>
- [65] ROZHLAS.CZ. *Poslední čeští turisté se vracejí z Egypta. S násilnostmi se nesetkali* [online]. 2013. vyd. 2013 [cit. 2014-04-17]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/zpravy/politika/_zprava/posledni-cesti-turiste-se-vraceji-z-egypta-s-nasilnostmi-se-nesetkali--1249863

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

DROZD	Dobrovolná registrace občanů České republiky při cestách do zahraničí.
MZV ČR	Ministerstvo zahraničí České republiky.
SMS	Short Message Service – služba krátkých textových zpráv.
HDB	Hrubý domácí produkt.
USD	Americký dolar.
EU	Evropská unie.
FBI	Federal Bureau of Investigation – Federální úřad pro bezpečnost.
CR	Cestovní ruch.

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1. Maslowova hierarchie potřeb.	15
Obr. 2. Global Peace Index.	18
Obr. 3. Mapa firmy AON.	18
Obr. 4. Mapa politických rizik.	38

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1. Odkud čerpáte informace o bezpečnosti destinace.....	40
Graf 2. Dodržujete doporučení Ministerstva zahraničních věcí ve vztahu k bezpečnosti destinace?.....	40
Graf 3. Informujete klienty před zakoupením zájezdu o současné situaci v Egyptě?.....	41
Graf 4. Jak vyhodnocujete aktuální situaci v Egyptě?	42
Graf 5. Mají vaši klienti k dispozici služby českého delegáta?	42
Graf 6. Jsou Vaši delegáti připraveni reagovat na změnu bezpečnostní situace v Egyptě?.....	43
Graf 7. Informujete klienty v Egyptě na současný bezpečnostní stav?.....	43
Graf 8. Zrušili jste v období demonstrací v Káhiře a dalších městech fakultativní výlety do těchto míst?.....	44
Graf 9. Požadují klienti fakultativní výlety do míst se zvýšeným rizikem?	44
Graf 10. Zrušili jste v roce 2011-2013, popř. na nějakou dobu omezili zájezdy do některých destinací v Egyptě?	45
Graf 11. Dodržují klienti v místě pobytu vaše bezpečnostní doporučení?.....	46
Graf 12. Projevily se nepokoje i v turistických destinacích?.....	46
Graf 13. Omezily politické události v Egyptě rekreaci klientů v destinacích?.....	47
Graf 14. Zaznamenali jste nějakou událost, ohrožení klientů v souvislosti s nepokoji v Egyptě?	47
Graf 15. Zůstala cena za zájezd do Egypta v období demonstrací stejná?.....	48
Graf 16. Pokud by se výrazně zhoršila bezpečnostní situace v destinaci, jste připraveni zrušit zájezd i před dokončením?	48
Graf 17. Zrušili jste v letech 2011 až 2013 zájezd kvůli bezpečnostní situaci v Egyptě?.....	49

SEZNAM TABULEK

Tab. 1. Počet příjezdějících turistů do Egypta.....	21
Tab. 2. Počet příjezdějících Čechů do Egypta.....	21
Tab. 3. Global Peace Index Egypta a České republiky za rok 2013.	35
Tab. 4. SWOT analýza turistické destinace Egypt.....	36

SEZNAM PŘÍLOH

PŘÍLOHA PI: DOTAZNÍK V TIŠTĚNÉ PODOBĚ

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍK V TIŠTĚNÉ PODOBĚ

Dobrý den,

dovolil jsem si oslovit Vás, jako jednoho z největších cestovních operátorů u nás se zaměřením na Egypt, s žádostí o vyplnění dotazníku. Věnujte prosím několik minut svého času vyplněním následujícího dotazníku, který je vytvořen pro potřeby méjí bakalářské práce na téma: Analýza rizik turistických zájezdů do vybraných destinací. Konkrétně se jedná o destinaci Egypt.

Pavel Vlk

1. Odkud čerpáte informace o bezpečnosti destinace?

- Ministerstvo zahraničí
- Konzulát
- Média
- Vlastní zdroj přímo v Egyptě
- Jiná

2. Dodržujete doporučení ministerstva zahraničí ve vztahu k bezpečnosti destinace?

- Ano, bezvýhradně
- Vyhodnocujeme si situaci sami
- Řídíme se velkými zahraničními CK
- Jiná

3. Informujete klienty před zakoupením zájezdu o současné situaci v Egyptě?

- Ano, vždy
- Jen když se zeptají
- Ne
- Odkazujeme je na stránky ministerstva zahraničí

- Jiná

4. Jak vyhodnocujete aktuální situaci v Egyptě?

- Reagujeme na doporučení ministerstva zahraničí
- Při zhoršení bezpečnostní situace jsme informováni přímo z Egypta
- Reagujeme podle ostatních touroperátorů
- Jiná

5. Mají Vaši klienti k dispozici služby českého delegáta?

- Ano, vždy
- Ano, většinou
- Ne
- Jiná

6. Jsou Vaši delegáti připraveni reagovat na změnu bezpečnostní situace v Egyptě?

- Ano, mají přesné instrukce
- Ano
- Nevím
- Jiná

7. Informujete klienty v Egyptě na současný bezpečnostní stav?

- Ano, pravidelně
- Ano

- Ne

8. Zrušili jste v období demonstrací v Káhiře a dalších městech fakultativní výlety do těchto míst?

- Ano
- Ne
- Nevím

9. Požadují klienti fakultativní výlety do míst se zvýšeným rizikem?

- Ano
- Ne
- Občas

10. Zrušili jste v roce 2011-2012, popř. na nějakou dobu omezili zájezdy do některých destinací v Egyptě?

- Ano
- Ne
- Nevím

11. Dodržují klienti v místě pobytu Vaše bezpečnostní doporučení?

- Ano
- Většinou ano
- Ne

- Nevím

12. Projevily se nepokoje i v turistických destinacích?

- Ano
- V menší míře
- Ne
- Jiná

13. Omezily politické události v Egyptě rekreaci klientů v destinacích?

- Ano, hodně
- Ano, minimálně
- Ne

14. Zaznamenali jste nějakou událost ohrožení klientů v souvislosti s nepokoji v Egyptě?

- Ano
- Ne
- Nevím
- Jakou

15. Zůstala cena za zájezd do Egypta v období demonstrací stejná?

- Ano
- Snížila se

- Nevím

16. Pokud by se výrazně zhoršila bezpečnostní situace v destinaci, jste připraveni zrušit zájezd i před jeho dokončením?

- Ano, ihned
- Ano, po skončení zájezdu
- Ne
- Nevím
- Jiná

17. Kde je hranice bezpečnosti, zrušení zájezdů do Egypta?

18. Zrušili jste v roce 2011-2012 zájezd kvůli bezpečnostní situaci v Egyptě?

- Ano
- Ne